

ek

Egy harang egy fiúcskát

Borzalmas szeren- Oradea melletti Seleu- zotak amikor a temp- dig kiderítetlen okból harangozó az utolsó re és így sértetlenül zuhanó harang maga skát, alknek koponyá- szeszuzta. Haldokolva

Kisebbségi ott ei a nyelv- gán

15. A sibiui 107 kí- nil, akik román nyelv- 44 megbukott.

Ék át a román Kárpátokat

15. Ma 19 éve lépték okat Erdélybe jövet. A cikket szentelnek a néának és felhívják az nek összpontosítására.

Chuschnigg andásának híret

(Rador.) Hivatalosan t, hogy Schuschnigg ába állna lemondani, a igénytség terjesztet-

és Romániában

15. Az országból í- tatnak arra, hogy ná- a termés kint. Bu- tt, mint az előző évek- termés rendkívül jó, az árak magasak és ez at. Igy a buza vagon- áé 22-24 ezer lej.

MINDENÜNNE.

Ennek tudata magyarázza meg Anglia me- ny ellenszégülését az olasz aspirációkkal szemben. A gyarmatosító háborúk éskorában a színes népeket még bizonyos indoklottsá- gal tekintették a fehér gyarmatosítók kö- röségés vadaknak, akket minden lelkiismer- et és emberi szolidaritás nélkül lehetett meg- fertőzni a pálinka, a vérba, a rabszolgámu- na fehér „víványaival“.

gyakorlati kézikönyve! K BELA.

technika!

ábrával, 21 táblázattal, ával és 171 kísérlettel. lej LEFAGE-nál Cluj, küldjük utánvétel.

gyv- és Lapkiadó B. T. Oradea Baron L. Pop 16. on: 9-77.

Tel: 9-77... Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ciu, Str. Baron L. Pop

Bármentation leveleket nem fogadjunk el. Ara 5 lej

A „feme“ kísértete...

Ahol megtörténhetik, hogy egy újságíró halála itélnék azért, mert a „gitechnológiai“ számára kiadott információs-anyagot közölte a külföldi kollégáival, ahol ez megtörténhetik, ahogy megtörtént Hitler Németországában, ott természetesen megtörténhetett dr Prudy Jenőnek a halálraítélte- se és az itélnék titokban való végrehaj- tása.

Mielőtt uralomrajóttek, a nációk már gyar- korították ezt a módszert. „Feme“ volt a tit- kos politikai vértörvényszék neve. Anyira benne voltak a gyakorlatban, hogy tavaly, júniusban a „Feme“ már testvérgyilkossá- ga fejlődött. A „Führer“ személyes vezeté- sével otlották ki azoknak az életét, akik kritizálni merték a nációk „üdvözítő“ új rendszerét.

A Feme szelleme a náciizmus szerves tar- tozóka. Ha Prudy Jenőt megkínózták és megfojtották franciabarátsága miatt, akkor ez csak a rendszer logikájának, szellemének és lelkiületének legtermészetesebb kivetítődé- se.

Nagyon természetes ez a középkori terror minden olyan rendszernél, amely igazsá- gatlanságra, jogfosztásra, az emberi méltó- ság sárba tiprására alapította uralmát. Pusztulás és halál vigorog a kampóske- reszt mögül.

Mert a dogok logikája szerint ők nemcsak pusztítanak, hanem pusztulnak is. A „Feme“ kísértete még meglöbber de nyilván, hogy figyelmeztesse a bekövetkezendőkre azokat, akik létrehozta.

Anglia és a színesek

Kanada volt miniszterelnöke Ontarióban nagy beszédben foglalkozott az olasz-abesszin viszállyal és komoly aggodalmának adott ki- fejezést arra az esetre, ha a konfliktus végül is háborúhoz vezetne. Különösen az angol világháborúban veszélyeztetettségét emelte ki a volt miniszterelnök arra az esetre, ha az olasz imperializmus által megátadandó Abessziniá kérésbeesett küzdelme az egész színes világ megmozdulását vonná maga után.

A kanadai miniszterelnök aggodalma nem alapítatlan. Maguk a brit félsziget államférf- eik is tisztában vannak ma már azal, hogy az olasz támadás Abessziniá ellen nem fog komolykenciók nélkül maradni a gyarmati né- pek magatartásában, amelyeknek ellentállá- sít, faji szolidaritását és ébredő nemzeti ön- tudatát ez az egyenlőtlen harc óriási mérték- ben fogja megduzzasztani és expanzív erejé- tét tenni.

Ennek tudata magyarázza meg Anglia me- ny ellenszégülését az olasz aspirációkkal szemben. A gyarmatosító háborúk éskorában a színes népeket még bizonyos indoklottsá- gal tekintették a fehér gyarmatosítók kö- röségés vadaknak, akket minden lelkiismer- et és emberi szolidaritás nélkül lehetett meg- fertőzni a pálinka, a vérba, a rabszolgámu- na fehér „víványaival“.

A helyzet azonban lényegesen változott az- ala. A fehér civilizáció a primitív népeket akarata ellenére is bekapcsolta a kapitalista kereskedelem, a kapitalista termelés, a mo- dern üzleti és technikai élet áramkörébe, am- melyek a színes népek körében is egy úgyneve- zett vezetőréteget termeltek ki, akik lassan felismerték azt az igazságot, hogy a fehér civilizáció vívmányai az ő részükről is elsajá- ríthatók, sőt hasznosíthatók.

A rádió, az újság, a telefon, a táviró, a vasút, a repülőgép a legsötétebb Afrikába is elhatolt s megvilágosította a babonára és primitív nézetekre beállított, gyermeki naiv- ságban elmerült színes agyvelőket. Afrika, Ausztrália és Amerika színes népei rájöttek bizonyos mértékig arra, hogy elnyomatásuk, kizsá- kányoltásuk nem elve-elrendeltség, hanem csupán egy elenyésző kisebbségben levő faj- ta fegyveres uralmának, kíméletlenségének eredménye, amelyen hasonló eszközökkel és a számbeli többség féltényével lehet, sőt kell is változtatni.

Lord Kitchener mondotta még a világhá- boru előtt Indiával kapcsolatban, hogy ha egyszer a hinduk rá fognak ébredni számbeli többségük erejére, ugy Indiában százezer égyu sem fogja tudni megtartani az angol uralmat.

Azóta ez a jóvendülés többé-kövésbé meg- a valószínű. India fénylegesen felébredt s hindu vezetői ráeszméltek arra, hogy azt, amit az angolok tudnak csinálni Indiában: gyárat, vasutat, bigénéit, bankot és katonai szervezetet — ha akarják — maguk a hinduk is meg tudják csinálni.

Tatarescu optimista, Mihalache harcra készül

A király constantai beszéde megszüllárdította a kormány helyzetét

Bucuresti, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Politikai körökben meglehetősen szkeptikusan beszélnek a Tatarescu-kor- mány helyzetéről. Az a kérdés, hogy a li- berális kormány helyt tud-e állani egy újabb parlamenti harcban, vagy pedig meghajítja a lóbogót október 15-ike előtt. Csaknem az egész politikai világ, azon a véleményen van, hogy ősszel kormány- változásban lesz részünk.

Kik követhetik a liberálisokat? Erről a kérdéstről ellentétes vélemények vannak forgalomban. Csaknem az a helyzet, mint néhány éve a Mironescu-kormány lemond- nása után. Aki követte a politikai élet ki- bontakozását 1931 április 4 és 18 között, az tisztában lehet azal a bizonytalansá- gal, ami egy hasonló nyílt politikai krízist követne, mielőtt még előkészítenék a kor- mányutódlást.

A Tatarescu környezetéből való liberá- lisok egyelőre optimisztikusan nyilatko- znak. Ők azt hiszik, hogy tavasz előtt nem lehet szó kormányváltásról. Nem tagad- ják azonban, hogy a kormány helyzete nem a legszerencésebb és nem lett volna kizárt a kormányválság, ha elfogadható megoldás adódik.

Azonban csak Tatarescu barátai véle- kednek így. Más kormánypárti vezetők elismerik, hogy másképpen áll a helyzet. Ugy a Dinu Bratianu köréhez tartozók, mint Anghelescu dr. hívei fenntartással beszélnek a Tatarescu-kormány maradá- sáról. Szó volt régebben egy másik libe- rális kormány jöveteléről is, egy a régi liberális gárdából való elnökkel az élén, aki újjáalakítja a gazdasági és pénzügyi helyzetet és főleg kormányzati akciójá- ban megerősítse a liberálsipárt tradíció- ját.

Érdekes, hogy a nemzeti parasztpártiak nem elleneznek egy hasonló kormány jö- vetelét. Vehemensebb kampányt fognak azonban indítani a parlamentben és köz- gyűléseken a liberális kormány ellen, ha Tatarescu marad az élén, a törvényhozó testületek megnyitása után is.

A nemzeti parasztpártiak illojalitással vádolják Tatarescut a nemzeti parasztp- párttal szemben akinek tulajdonképpen hatalomrajutását köszönheti. Illojalitá- sít vádolják a parlamenti intézményekkel és demokráciával szemben is, amely intéz- mények ma veszedelemben vannak, a mi- niszterelnök kompromisszumai miatt, am- melyeket azért tett, hogy megtartsa magát a hatalmon.

A nemzeti parasztpártiak fenyegetései fölött nem lehet csak úgy eltekinteni. En- nek a pártnak a hívei bebizonyították, hogy tudnak harcolni a parlamentben. Em- lékezetes még az 1928 előtti kampány és

nem kell elfelejteni, hogy Vintila Bratianu kormányzásának végefele a nemzeti pa- rasztpártiaknak a parlamentből való ki- vonulása egyik legnagyobb ütést mérte a liberálsokra.

Az a tény, hogy a kormány ismét napi- rendre tette a Skoda-ügyet, erősen felbő- szította a nemzeti parasztpártiakat. Az a meggyőződésük, hogy Tatarescu a végle- tük viszi a játékot. És ezt nem bocsátják meg neki.

Mihalache cämpulungi beszédét, mint- egy feleletül könyvelték el azok számára, akik a pártvezér irányítása alatt álló po- litikai szerv eltakarításán dolgoznak. Mert Mihalache, aki tegnapig elvitathatatlá- nak tartotta, hogy a nemzeti parasztpár- tiak kövessék uralmot a liberálsokat, most olyan tervek készítéséről értesült, amelyek azon dolgoznak, hogy eltávolít- sák a nemzeti parasztpártot az országkor- mányzás lehetőségétől. Mihalache harcra készen áll. Aki közelebből ismeri a nem- zeti parasztpárt elnökét, az tudja róla, hogy kemény ember. Topoloveni magányá- ban stratégiai tervet dolgoz ki, amellyel végül kiharvetni a nemzeti parasztpárt ellenes próbálkozásoknak.

Érdekes, hogy Mihalache nem hajlandó megadni magát egy választási kormány- kombinációnak sem. Mint minden demok- rata, ő sem fordulhat szembe elvből na- sionló politikai formulával, de a nemzeti parasztpárt fejének az a benyomása, hogy olyan miniszteri alkotáshoz járulna hozzá, amely a nemzeti parasztpárt szétrobban- tását tűzte ki célul.

Politikai körökben egyébként élénken kommentálják az uralkodónak szavait, amelyeket Balanescu tengernagy üdvöz- lésére mondott. A király köszönetet mon- dott Tatarescunak a hadsereg ellátása során kifejtett munkásságáért. Kormány- körök azt állítják, hogy ez újabb megnyil- vánulása a Koronának a jelenlegi kor- mány iránt viseltetett bizalmának.

Kedvező jelnek tekintik azt is, hogy Dinu Bratianu mamaiai villájában ebédet adott a kormány összes tagjai tiszteleté- re.

A Viitorul megállapítja, hogy a kává- házakban különböző kombinációkat készí- tenek személyiségek, vagy választási kor- mányokról. Ezek a hírek azonban csak a Tatarescu-kormány által megvalósított konszolidációs tevékenységnek akarnak zavart okozni. Mindezek a neveltséges erő- feszítések hiábavalók — írja a lap — mert a kormány munkásságát nem tudják megakadályozni sem a köz-, illetve poli- tikai élet reménytelneji, sem a kormány- ratörő klubok sóvárgó vezetői.

Külpolitikai figyelő

A háromhatalmi értekezlet Párizsban. Az afrikai viszály megoldásán fáradozó diplo- mácia nyelve tolvaj nyelv lett. Minél bonyo- lultabbá válik a helyzet ebben a kolóniai érdekonfliktusban, annál inkább érzik szük- ségét. Eden, Laval és Aloisi annak, hogy a közvéleményt lehetőleg kibaszálják és ide- geskedését megelőzzék. Minden kijellett szó- nak sulya van, beláthatatlan következmé- nye lehet ebben az izzásig feszült légkörben, most, mikor Anglia választások előtt áll és Franciaország is nem sokára az urnák elé lép. Ezért beszélnek célzásokban, burkol- tan Anglia, Franciaország és Olaszország fődelegátusai arról a viszályról, amelynek igazi indító okait nem merik választóik elé vinni. Ez az oka annak, hogy gazdasági érdekszférákra célozgatnak minden kerte- lés nélkül Londonban és politikai befolyás érvényesítéséről beszélnek épp oly homályo- san Rómában. Így akarják, a megoldás re- ményében, kijelentéseikkel leplezni, amennyi- re lehet, a szemben álló érdekek kérélle- telenségét. Még a nagy végzéses lehetősé- géről is szívesebben beszélnek, mint azok- ról az érdekkülönbségekről, amelyek talán mégis ki fogják robbantani a háborút. Titko- lozással és a diplomácia külön nyelve által ta- kartan, lassan vátozik a helyzet Afrikában.

A genfi egyezség csak formai természetű volt. Az afrikai kérdést teljes egészében, most igyekeznek megoldani Párizsban a há- rom hatalom konferenciáján.

Lényegesen közelebb került egymáshoz az olasz és angol álláspont, amióta a római sajtó hangoztatni kezdte, hogy Olaszország nem kíván Anglia kárára terjeszkedni Af- rikában és Mussolini azért igyekszik épp Abessziniában tért hódítani, mert nem akar- ja Anglia és Franciaország szerzett kolóniai jogait sérteni. Ez majdnem teljesen nyílt, kijelentése volt annak, hogy Mussolini nem akarja veszélyeztetni az angol érdekeket Abessziniában sem. Londonban megkönnyeb- bültek. Lehetőség nyílt arra, hogy a gazda- sági természetű konfliktust gazdasági téren, a megfelelő eszközökkel oldják meg. Ekkor lanszirozták a gazdasági érdekszférák for- muláját Londonban. De igen gyorsan min- den megváltozott, mert kint, hogy habár Mussolini lehetőleg respektálni kívánja az angol érdekeket, mégis politikai eszközökkel akarja biztosítani a maga gazdasági térhó- dítását. Ebbe a Foreign Office nem egyez- tett bele és megint mereven álltak egymás- sal szemben Anglia és Olaszország. A há- rmas értekezlet rossz hangulatban kezdődik.

Mussolini pedig még ha akarná sem enged- hetne azon álláspontjából, amely szerint po- litikailag kell biztosítani gazdasági hódítá- sait. Hiába érvelnek az angolok azal, hogy Japán nagy gazdasági érdekei ellenére nem gondolt még mindezeideig politikai befolyás- ra. Olaszország nem járhatja Japán útját. Kevesen tudják ugyanis, hogy Japán, ha nem is politikailag, de a maga subitilis mód- ján mégis biztosította magát Abessziniában. Az Abessziniában levő hatalmas gyapot- ültetvényeken dolgozó fiatal japánok egy abesszin-japán egyezség értelmében csak abesszin nőket vehetnek feleségül és ily mó- don biztosítják magukat akármilyen termé- szeti abesszini támadás ellen. A japán dip- lomácia házasságok útján rokoni köteléke- ket kovácsolt a két uralkodó család között is. Igy dolgozik Abessziniában a tokiói dip- lomácia, azért nincs szüksége politikai garanciára. De Olaszországnak szüksége van. Mert hát a garanciák nélkül kötött szerző- dések Afrikában még kevesebbet érnek, mint Európában.

Aglia viszont szintén igen nehezen teheti magáévá az olasz felfogást. Olaszország po- litikai befolyása Abessziniában két dolgot jelenthet főleg olasz mandátum Abessziniá kormányzására. Ez volna az egyik lehetősé- g. De eben az esetben az olaszok által is elismert angol érdekek mégis csak az olasz adminisztrációtól függnének. Erthető, ha Eden nemet mond. — Vagy feloszthatnák Abessziniát Anglia és Olaszország között. Ez az elképzelés megvalósítása is lehetet- len akadályokba ütközik: Japán emelné fel tiltakozó szavát. Zsákucca.

Az átmeneti megoldások lehetősége nincs kizárva még sem és tulzott pesszimizmussal nem kell tekintenünk a párizsi hármás ér- tekezletet. Eddig ugyan semmi pozitívumot nem értek el Párizsban. Teljesen eredmény- telen volt a hármás konferenciát előkészítő francia-angol megbeszélés. De reményre jo- gosító sir Robert Vamsittert az angol Kül-

ügyi hivatal állandó főtákarának jelenléte Párizsban. Ő a technikus, csak akkor szokott megjelenni, ha mégis komoly remény van a megegyezésre. Ilyenkor a részletek kidolgozásánál veszik rendszeresen igénybe szaktudását. Ugy látszik mégis több engedelményre készek a szemben álló felek, mint ahogy látszik. Mussolini mandátumot kaphat talán az olasz gazdasági érdekszféra Abessziniában és megmarad Abesszini lát-szat függetlensége.

A dunai paktum újra előtérben. Amióta Németország a védőkötelezettség bevezetésével nyíltan megszegte a varseillei szerződés katonai rendelkezéseit és Hitler elmondta legutolsó külpolitikai beszédét, olyan atmoszféra keletkezett Európában, amelyben a dunai paktum nem jöhetett létre.

Most Mussolini az afrikai háború kitörése előtt szerződésileg akar megakadályozni az Anshlusst, amivel így biztosítaná országának európai pozícióját, miközben az abesszini fronton harcol. Így lett aktuális megint a dunai kérdés.

Ezek a tárgyalások is nagy titokban folytak és csak úgy kerültek az európai közvélemény tudomására, hogy feltűntek keltettek azok a sült tárgyalások, amelyek Suvics olasz külügyi államtitkár és a kisanant római képviselői között egyrészt, de Chambrun római francia követ és ugyanezen diplomaták között kezdődtek meg másrészt.

De úgy látszik, hogy most sem sikerült rendet teremteni a Duna medencében. Göbels a napokban kijelentette, hogy Ausztria sorsa végeredményben Németországtól függ. Ez fenyegetés volt és nem gondolhatunk arra, hogy ezek után a német vezetőkben sok hajlandóság van a tárgyalásra.

Felmerült annak a lehetősége is, hogy a dunai kérdést Németország nélkül oldják meg. De azóta Gömbös is kifejtette elképzelését az egyik pártterületeren. Magyarországnak csak akkor küldi el megbízottait Rómába, ha előzőleg elismerik a többi államokai való jogegyenlőségét. Jogegyenlőség pedig, a német recept szerint Budapesten is fegyverkezési szabadságot jelent. A kisanant ezzel az állásponttal szemben csak abban az esetben hajlandó a felszerelés kérdései tárgyalni, ha Magyarország több bizton-sági garanciát nyújt a Dunamedencében és szó sem lehet arról, hogy Magyarország fegyverkezési szabadságra való igényét elismerje előzőleg. Egy nehézséggel több. Talán megszakadnak megint a diplomáciai tárgyalások.

A tengerészeti egyezmények kérdése. A washingtoni tengeri egyezmény a közeljövőben lejár és már biztos, hogy nem fogják érvényét meghosszabbítani. Az angolokat az afrikai konfliktus mellett az új tengerészeti szerződés előkészítése érdekli a legjobban. Egyelőre csak előzetes tárgyalások folynak. Dankwaerts kapitány, angol tengerészeti szakértő Párizsban tárgyal és Sir Frederic Leith Rosst Távoikeletre küldte a Foreign Office. De az afrikai konfliktus elintézése előtt nincs remény semmi megegyezésre.

R. J.

MAJNAZ-FILM MŰVÉSZET

SZINKOR MOZGÓ MŰSORA:
(A leghűvösebb nyári mozgó)

Ma: Bengali. A hindu lánzdzás. A szezon óriásfilmje, fős.: Gary Cooper és Franchot Tone.

Vasárnap délelőtt 11-kor **Matiné:** a film-műsoron kívül Sebestyén bácsi bábszínháza, román és magyar nyelven. Minden jegy 10 lej.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Ismét világvárosi műsor. I. **Kinzások háza.** A borzalmak filmje. Boris Karloffal. — II. **Dalol a szívem.** Jan Kiepura, Eggerth Márta. — III. **Híradó.** Helyárak: 7 és 10 lej. Kezdeté 3, 6, 9.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szombaton kettős műsor: I. **Barcarola.** Világláger. Offenbach zene. Fős.: Gustav Fröhlich. Uj Paarmounth Journal. — II. **Cleopatra.** Minden idők leghatalmasabb filmóriása. A Ben Hur testvér-filmje. Fős. Claudette Colbert. — **Előadások kezdete:** Barcarola: 3.20, 6.20. Cleopatra: 5, 8, 11.

Vasárnap d. e. 11-kor **matiné: Cleopatra.** Minden jegy 12 lej.

Az OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Péntektől szenzációs premier: **Tetemrehívás.** Főszerepben: Myrna Loy, William Powell.

Hétfőn: **Emberi bestiák.** Fős. Charles Laugh-ton és Kathleen Burke.

A 7-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Orth. Kóser Zsidó Fiuinternátus

Igazgatósága közli, hogy az 1935-36-os tanévre a beiratkozások megkezdődtek. Az Internátus ezidén egy zuhany- és játékszobával kibővíve áll a növendékek rendelkezésére. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszközölni. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az internátus Igazgatósága. SZILAGYI ADOLF tanár Oradea, Str. Delavrancea 17.

Egész Szibéria egyetlen katonai tábor

Szibériára az amerikai tőke, a japán imperializmus és az orosz iparosítás tart igényt. A világ hincseskamrája

Riga, augusztus 16. A hatalmas országuton, amely az Uraltól Szibériáig vezet, Európa és Ázsia határmezsgyéjén hatalmas sziklatömb áll, amelyet a nép elnevezett a „könyvek szik-lájá”-nak. Amikor még Szibériát az orosz anyaországgal nem kapcsolta össze vasut-vonal, amikor a száműzöttek és az elítéltek kénytelenek voltak gyalogszerrel megtenni a nagy utat, itt, ezen a vonalon napról-napra rövidre nyírtak hajú férfiak és asszonyok oszlopai vonultak el, hátukon a megszegye-nítő folttal. I. Péter is ezen az uton hagyta el országát és itt ment emigrációba. És ugyan-csak ezen az uton vitték el ifjúkori barátai neki a koronát.

A régi Szibéria

Szibériát már egészen régi krónikák is megemlítik. 1032-ben novgorodi kereskedők jártak be az országot, hogy árut szerezzenek a nyugatra fekvő gazdag államok számára. Szibériát Jermak Kinefejevics kozák hetman szerezte meg az orosz korona számára. Kozákok telepedtek le hatvan év alatt az Uraltól a Csendes Óceán partjáig itt fejlesztet-tek ki népi életüket. Szentpéterváron nem is sokat törődtek velük, háromszáz éven át ugyszólván minden közigazgatás nélkül élt az ország, míg aztán az orosz tulnappedés következtében részméltak arra, hogy van az Uralon túl is egy nagy terület, amit ki lehet zsákmányolni.

Az elmúlt század nyolcvanas éveiben Szibéria, mint kolonizációs terület tett szert nagyobb jelentőségre. A kormány az orosz földéhes parasztok egyrészt áttelepítette Szibériába és a kolóniák a zsiros földeken gyorsan felvirultak. Azután Déloroszország sűrűn lakott részeiből jöttek a telepesek, ukránok, és más nemzetiségűek, németek, sőt franciák is, akik szorgalmukkal, jó üzleti ér-zékükkel meg is gazdagodtak. Tomak vi-dékén 100 ezer németnél több kolónista él még ma is.

Az első honfoglalás

Amikor 1896-ban megkezdtek építeni a nagy szibériai vasutvonalat, amelynek munkála-tait 1905-ben végezték be, a gazdasági élet egészen forradalmian új lendületet vett, az orosz birodalom minden részéből hűmpölyg-tek az egzisztenciára éhes emberek erre a vidékre, amelyet most már a kormány is gondozásba vett. A később meggyilkolt Stolypin miniszterelnök elrendelte az ázsiai Oroszország egyharmadának felmérését. A munkálatok eredménye nagyon biztató volt. A mérnökök szerint 111 millió hektár jölter-mő és azonnal megművelhető föld állott a települők rendelkezésére. A vasut megnyitá-sa után, 1906-tól a világháború kitöréséig, 1914-ig állandóan telepítettek azon a vidéken és az egész idő alatt 3 és félmillió paraszt ke-rült be a földtárukt területre, amelyekből 52 millió hektárt utaltak ki számukra. Szibéria egyik legjobb ismerője, Troinicki pro-fesszor, az ötvenötös szélességi fok alatt még Stolypin idejében újabb 300 millió hektár megművelhető földet talált.

Amerikai vállalkozások

Az amerikai Egyesült Államok is nagy ér-deklődést tanúsítottak Szibéria irányában, kül-lönösen Japán gazdasági előretörése miatt. Amikor 1917-ben a gyöngye Kerenski-kor-mány állott az orosz ügyek élén, egy ameri-ka-i vállalkozó csoport koncessziót kapott ar-ra, hogy Szibériában vasutakat építhessen. A tőkés csoport megbízást adott a statisztikai hivatal főnökének, Pestrecseskinek, hogy dolgozzon ki egy tervet Szibéria vasut-hálózatának kiépítésére. Olyan nagyarányu vasutálózatot akartak építeni, amely lehe-tővé teszi, hogy a legtávolabb fekvő telep-ről is könnyen hozzáférjék a vasutállomáshoz a mezőgazdasági termékeket. A társulat közben külön is felemérette a szibériai terü-let saját embereivel, akik megállapították, hogy 600 millió hektárra rug az a terület, amely a földnek ezen a részen megművelhe-tő. A bolsevikiek uralomrajtása azonban az amerikai tőkének azt a tervét, hogy ugyszólván kisajátíthassa a termékeny földek hozadé-kát és hogy függő viszonyba hozza a terü-letek gazdasági életét, az amerikaiak tő-kével, meghusult.

A világháború után Szibéria a bolsevikiek és a Kolsak vezénylete alatt álló fehér csa-patok közötti harcra lett a színtere. Később azután csehszlovák légiók, amerikai, japán, nagybritanniai, francia, olasz intervenciói csapatok vonultak végig a termékeny orszá-gon, amelyet alaposan el is pusztítottak.

A világháború után

A fehérek uralma azonban éppen a szibériai területen omlott össze. Kolsakot saját emberei szolgáltatták ki a bolsevikieknek, akik rövid hadbíróági tárgyalás után kivé-gtették; utána azután Ungern-Sternberg ge-nerális próbálta visszahódítani Szibériát a cári Oroszország számára, de ő is kudarcot vallott. Őt is elárulták és kiszolgáltatták az orosz szovjet-birodalomnak ezt a kincsét.

A király nagy beszédével ért véget a constantjai tengerészeti ünnepe

Ujjászervezték a tenger — és a dunai part védelmét, de megoldatlan marad a tengeri bázis kérdése

Constanta, augusztus 16. A fényes tengerészeti ünnepek után, amelyet — mint tegnap jelentettük — a király yacht-járól nézett végig az uralkodó és kísérete a Cercul Militarba mentek, ahol banketten vettek részt. **Balanescu** tengernagy a tengerészet legfőbb parancsnoka ezeket mon-dotta: A király, valamint a kormány in-tervenciója által lehetségessé vált a tengeri és dunai partok védelmének ujjászerve-zése. Nyitva marad azonban a tengeri bázis kérdése, amelyben számít a kor-mány segítségére.

Az uralkodó ezeket válaszolta:

„Tengernagy ur, azok a hírek, amelye-ket tudomásomra hozott mostan haditen-gerészetem fejlődéséről és ujjászerve-zéséről, nagymértékben örömmre szolgál-

nak. Kötelességemnek tekintem, hogy mint az ország javának állandó gondozója mint a hadsereg és tengerészet legfőbb parancsnoka, köszönetemet fejezzem ki annak a kormányynak, amely megértette hogy támogatni kell ezt az országvédelmi szempontból igen fontos szövet. Remélem, hogy az adott segítség a jövőben is fo-lyósítva lesz. A király ezután méltatta a tengerészek lovagi- és bajtársias szelle-mét, majd poharát a haditengerészet fej-lődésére emelte.

Félhat órákor a király a kormány tag-jainak, valamint a helyi előkelőségeknek kíséretében Sud-Ghiolba utazott, ahol fel-avatta a mentők házát, végül pedig fogadta a tengerészeti ünnepekre érke-zett lengyel diákok elvonulását.

a csendőrségre ment, ahol beszámolt a t-pasztalatairól és kérte, telefonáljanak a Caracal felé vezető uton levő községekbe a tartásuk fel az autót, vizsgálják meg a bálát tartalmát. A főváros közelében találták meg az autót, amelyen Cocea Vlad ült. Érdekes az is, hogy az alhírlapíró megígérte a kocsiját feltartóztató csendőror-mos-ternek, hogy megszabadítja minden anyag-gondjától, ha a felvett jegyzőkönyvben tünteti fel feljelentőként.

Göring tábornok zeti forradalom két esztendő ala-vagyona nem volt Lufthasanál ke-képviselői napi-azonban Göring a Harmadik Biro-gyökerében válto-Ime néhány ré-zetéről:

Fiatal felesége-nok ur 35 brillá-démot ajándékoz-
való kampóskere-
liet, egy karköt-
rüt. Mindez a
ezer anyamárka-
erre Göringnek?
Göring a Leip-
dezett be szemé-
a fürdőszoba be-
márkába került.
ringnek?

Göring a feu-
száz terítékes es-
Ime egy kis kiv-
séggel" rendezti
pezsngő, Mocturi
nyelv Mosseli bo-
borral, fagyalt,
sebb 30 ezer ara-
Ki fizette ezt?

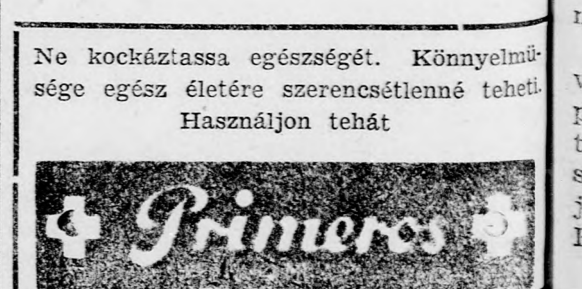
Ugyanannak a
lén, amikor Gör-
dézott felesé-
nak, amikor feu-
meg nászát, rep-
és trombita hars-
a násznép sorai-
felvonult minden-
jelent a Harmad-
aznapnak a regg-
ploetzenzeci bör-
övezett udvarán.
Göringnek nevé-
ták le a fejét két
Epsteinnek és H-
Sally Epstein.
hóher bárdja: o-
ni, hanem ti va-
Tiz másodperc-
vére vastag sug-
padon és a töml-
ták a vérpadról
sem halkult az u-
jajsza, amelye
Harmadik Birod-

Egy mérnök és egy inspektor leplezte le a nagyarányu repülő-gépes selyemcsempészést

Az egyik tettes arra akarta rábeszélni a csendőralisztet, írja őt be fel-jelentőként a jegyzőkönyvbe

Bucuresti, augusztus 16. A fővárosi la-pok nagy cikkeken emlékeznek meg a le-plezett repülőgépes selyemcsempészésről. Mára kiderült, hogy a csempészést — vélet-
len folytán — Ion Mihail mérnök és An-gheleici bucaresti inspektor leplezték le. A két előkelő állású férfi autón ment Drago-
nesti község mellett, amikor a község kö-zelében repülőgépet láttak leszállni, amely aztán újra felrepült. A gép mellett egy autó állott, amelynek utasa azt mondogta, hogy kíváncsiságból hajtott oda. Az autós egy je-lére a pilóták felszállt a gépre, amely a földön gördült tovább négyszáz méter tá-volságra. Az autó ugyanabban az irányban ment. A mérnök azonban most már gyanut fogott és a távolból figyelte a történendő-
ket. Látta, amit a gépből hat nagy bálát emelnek át az autóra, mire a repülőgép fel-emelkedett és Bucuresti felé haladt. Az au-tó pedig Caracal felé robogott. Mihailnak gyanus volt az ügy és az inspektorral együtt

Ne kockáztassa egészségét. Könyvemű-
sége egész életére szerencsétlenné teheti.
Használjon tehát

Honr

Egy Németo

Párizs, augus-
biattnak, a ném-
piláppjának egyik
érdekes röpirato
hete titokban,
tenek Németors-
módon világít e-
lapotokra, másfe-
mus elleni harc-
tel Németország
megék minden e-
hogy a Harmad
felvilágosítsák a
Az érdekes rö-
fordításban:

„A német né-
ciális látványos
Berlinben csodá-
le, mint egy kir-
látott luxust fej-
jában, aki az ün-
ezer márkát érő
mozva valóságos
néje csodálatos
drágaságokba v-
lésgyűi tábornok
je, helyettesminis-
dász és minden-
tokosa, ezérfé-
nőül vett egy fi-

Göring táborn-
zeti forradalom
két esztendő ala-
vagyona nem volt
Lufthasanál ke-
képviselői napi-
azonban Göring
a Harmadik Biro-
gyökerében válto-
Ime néhány ré-
zetéről:

Fiatal felesége-
nok ur 35 brillá-
démot ajándékoz-
való kampóskere-
liet, egy karköt-
rüt. Mindez a
ezer anyamárka-
erre Göringnek?
Göring a Leip-
dezett be szemé-
a fürdőszoba be-
márkába került.
ringnek?

Göring a feu-
száz terítékes es-
Ime egy kis kiv-
séggel" rendezti
pezsngő, Mocturi
nyelv Mosseli bo-
borral, fagyalt,
sebb 30 ezer ara-
Ki fizette ezt?

Ugyanannak a
lén, amikor Gör-
dézott felesé-
nak, amikor feu-
meg nászát, rep-
és trombita hars-
a násznép sorai-
felvonult minden-
jelent a Harmad-
aznapnak a regg-
ploetzenzeci bör-
övezett udvarán.
Göringnek nevé-
ták le a fejét két
Epsteinnek és H-
Sally Epstein.
hóher bárdja: o-
ni, hanem ti va-
Tiz másodperc-
vére vastag sug-
padon és a töml-
ták a vérpadról
sem halkult az u-
jajsza, amelye
Harmadik Birod-

Honnan vannak Göringnek milliói?

Egy Németországban titokban terjesztett röpirat leleplezi azt a pompát és luxust, amit Göring és Hitler fejtenek ki

Párizs, augusztus 16. A Pariser Tageblattnak, a német emigránsok párizsi napilapjának egyik legutóbbi száma egy igen érdekes röpiratot közöl, amelyet néhány hete titokban, földalatti utakon terjesztettek Németországban. A röpirat jellemző módon világít egyfelől a németországi állapotokra, másfelől arra, hogy a hitlerizmus elleni harc egy pillanatra sem szünetel Németországban és az elégedetlen tömegek minden eszközt felhasználnak arra, hogy a Harmadik Birodalom lakosságát felvilágosítsák a valóságos helyzetről.

Az érdekes röpiratot itt adjuk magyar fordításban:

Ha Göring esküszik

„A német nép 1935 április 10-én speciális látványosságban gyönyörködhetett. Berlinben csodálatosabb ünnepség zajlott le, mint egy királyi udvarban. Soha nem látott luxust fejtenek ki. Annak a palotájában, aki az ünnepséget adta néhány száz ezer márkát érő ajándékok voltak felhalmozva valóságos hegyekbe. A ház ifju ura csodálatos pompába és vagyont érő drágaságokba volt öltözve. Göring repülőgépi tábornok, egy tuat méltóság viselője helyettesminiszterelnök, birodalmi főváldzó és minden egyéb, száz uniformis birtokosa, ezerféle kintünetés tulajdonosa nőül vett egy fiatal színésznőt.

Drága, de telik

Göring tábornok az ugynevezett nemzeti forradalom után, jó messzire jutott két esztendő alatt. Azelőtt egy krajcár vagyona nem volt, mindennapi életét a Luftansáhnál keresett jutalékok, meg a képviselői napidija szolgáltatta. Mióta azonban Göring adjutánsa lett Hitlernek a Harmadik Birodalom trónján, mindez gyökerében változott meg.

Ime néhány részlet Göring anyagi helyzetéről:

Fiatal feleségének a repülőgépi tábornok ur 35 briliánsból álló gyönyörű diadémot ajándékozott, közepér egy zafírból való kampókeresztel, egy gyémánt kolt, egy karkötőt és egy gyönyörű gyűrűt. Mindez a csekélység mindössze 123 ezer aranymárkába került. Honnan tellett erre Göringnek?

Göring a Leipziger-platzon palotát rendezett be személyes használatára, melynek a fürdőszoba berendezése 16 ezer aranymárkába került. Honnan tellett erre Göringnek?

Göring a feudális Kaiserhofban négyszáz terítékes esküvői lakomát rendezett. Ime egy kis kivonata a „porosz egyszerűséggel” rendezett menüből: Homar, Ross pezsgő, Mocturtie leves, Sherry, tengeri nyelv Mosseli borral, sült csirke burgondi borral, fagyalt, parfé, rajna bor.

Ez a legdrágább belföldi és külföldi étellekből és italokból álló menü legkevesebb 30 ezer aranymárkába került.

Ki fizette ezt ki Göring helyett?

Ugyanaznap reggel

Ugyanannak az április 10-ének a reggelén, amikor Göring diadémus virint ajánlékozott feleségének, Emmy Sonnemannnak, amikor feudális főúri módon ülte meg nászát, repülőosztágnak diszrepülése és trombita harsogások közepette, amikor a násznép soraiban a Führer vezetésével felvonult mindenki, aki csak valamint is jelent a Harmadik Birodalomban, ugyanaznapnak a reggelén, vérpádot emeltek a plöetzenczi börtön hamuszínű falakkal övezett udvarán. A völgegynek Herman Göringnek nevében, középkori bárdal vágták le a fejét két ártatlan embernek: Sally Epsteinnek és Hans Zieglernek.

Sally Epstein, amikor nyakához ért a hóhér bárdja: odakiáltot bírának: „Nem, hanem ti vagytok a gyilkosok!”

Tíz másodperc múlva kilehelte lelkét és vére vastag sugárban ömlött végig a vérpádon és a tömlő udvarán. Még le se mosták a vérpádról vérnek nyomaikat, még el sem halkult az úrban Sally Epstein utolsó jajszava, amelyet élete utolsó percében a Harmadik Birodalom hóhérai ellen kiál-

tott, amikor Berlin harangjai ünnepélyes kongással adták hírül, hogy kezdetét vette Göring esküvője.

Ki fizette Göringért?

A fiatal vértanuk halála nászajándék volt Göring számára. Amint egykor a cézárok grandomániájukban vadállatok elé dobtak embereket, hogy azok kinjaiban gyönyörködjenek, éppúgy cselekedett Göring, aki a szabadságot való harcosok elleni engesztelhetetlen gyűlöletében, vérellé ülte meg nászát. Poroszország morfinománikus hóhéra megkapta jutalmát véres cselekedeteinek. Ime néhány példa:

Az automobilipartól nászajándéku egy vadász kastélyt kapott a Balti tenger partján. Flig vezérigazgató, az acéltrósztró elnöke egy 240 darabból álló kristályszer vízzel lepte meg. Krupptól hatvan cigarették ebédőterítéket kapott. A roontsea cigarettagyár értékes gobiennel ajándékozta meg és vagyont érő drágaságokat kapott az I. G.-tól, a nagyipartól, a bankároktól és a nagy agráriusoktól. A német nagytőkészek megfizették Göringet a Reichstag felgyújtásáért és a Harmadik Birodalom ellenségeinek meggyilkolásáért.

Ezek a rendkívül drága ajándékok bizonyítják, hogy Göringet megvásárolták és megfizették a nagytőkészek, akiknek érdekeit képviseli. A weimari Németország összes akasztói és csalói mit jelentenek Göring mellett?

A Führer is

A tudatlan emberek azt hiszik, hogy a Führer semmit sem tud Göring luxusáról és ő maga rendkívül egyszerűen él. Ez azonban gyermekeknek való dajkamese. Hitler nemcsak, hogy diszvendége volt Göring esküvőjének, de ő maga is milliókat szedett össze a nemzeti szocialista párt kiadványainak révén és könyvének, a Mein Kampf protezsált terjesztésével. Hitler száz- és százezer márkát pocskolt

el a müncheni Barna-Ház luxuriózus berendezésére és mielőtt még kancellár lett volna, pompás Mercedes kocsin száguldott.

Ime ez a valóság a Führer puritán egyszerűsége. Így élnek a Harmadik Birodalom vezeterei a kiuzsorázott, megcsalt és felvezetett német népek a nyakán, míg el nem jön a leszámolásnak az órája.

Ujabb borzalmas árvizkatasztrófa zúdult Kinára

Egymillió hétszáz ezer embert űz az éhség

Sanghai, augusztus 16. (Rador.) A Hoang-Ho folyó áradásai mindinkább katasztrófális méreteket öltenek. A gátak nem tudnak ellenállani a nagy nyomásnak. Shantung tartományban 5000 négyzetkilométernyi terület áll víz alatt, több mint 300 ember vízbefullt. Ho-Pei tartomány déli részén 500 falut so-

dort el az ár. Több, mint 30 ezer ház tönkrement. Sok ezer négyzetkilométernyi területen a rizs-földek elpusztultak. Hivatalos forrásból nyert értesülés szerint az éhségtől űzött 1.700.000 ember Honan tartományba menekült.

Piccard professzor harmadszor is felszáll a sztratoszférába és megakarja dönteni az eddigi magassági rekordot

Lengyel területéről száll fel, mert a lengyel kormány támogatja tudományos munkáját

Brüsszel, augusztus 16. Piccard professzor, a híres stratoszféra-kutató most készíti elő harmadik felszállását. A tudós ezúttal nemcsak eddigi teljesítményeit akarja kiegészíteni, hanem meg akarja törni az eddigi magassági világrekordot. Expedíciója mindazonáltal inkább a tudomány, mint a sport jellegét viseli.

Piccard professzor újságírók előtt kijelentette, hogy ezúttal 30 ezer méternyi magasságba akar feljutni. Vannak még sztratoszférikus problémái, amiket csak ebben a magasságban lehet megoldani. Ugy véli, hogy ezúttal lengyel területéről fog felszállani és pedig azért, mert a lengyel kormány nagyarányú támogatást ígért neki. A lengyelek ígérték beszerezni Piccard professzor számára azokat a műszereket, amikre feltétlenül szüksége van, azonfelül a ballon építési költségére is adnak bizonyos összeget.

Piccard tervbevétt felszállása a nyolcadik sztratoszféra-repülés lesz. Eddig három Amerikában és kettőt Oroszországban vállaltak. Az oroszok teljesítménye volt sporttekinetében a legszámottevőbb. Ők 21.600

méterig jutottak, igaz, hogy nagyon drágán fizették meg ezt a győzelmüket. A repülők ugyanis, mint ismeretes, a ballonnal lezuhantak és szörnyethaltak. A szerencsétlenek elpusztultak, de mérőeszközök közül éppen a magasságmérő maradt meg sértetlenül. Innen tudták leolvasni azt a magasságot, amit a bátor tudósok elértek.

Piccard professzor értékesíteni akarja a saját és mások tapasztalatait. Ugy akarja megépíteni ballonját, hogy az nagyságra és terjedeleme minden eddigit felülmuljon. Első ballonjának tartalma 22 ezer köbméter volt, a legnagyobb amerikai sztratoszféraballon ötször akkora terjedelmű volt. Ez a mostani léggömb, amely Piccardot és az asszisztenseit a magasba vinné, 25 ezer köbméterre van tervezve.

Piccard mindenekelőtt a kozmikus sugarak természetét kutatja, de azonfelül meg akarja állapítani a földalatti régiók levegőjének összetételét. Piccard és barátai meg vannak győződve arról, hogy az expedíció minden körülmények között sikerülni fog.

egyszer becsapták az „éppen olyan jó” jelszóval. Egyszer soha! Most már megtanulta, hogy a NIVEA-krém és NIVEA-olaj az egyetlen eucerittartalmú készítmény az egész világon.

Mi is az Eucerit? ... kérde.

Az Eucerit egy olyan készítmény, mely a természetes bőrszáradékkal rokon, és minden tekintetben azonos fizikai és fiziológiai tulajdonságokkal bír. Az Eucerit a NIVEA-készítményeket éppen az Eucerit tartalmánál fogva magába szívja, az behatol a legelső bőrrétegekig, megerősíti, fokozza a sejtkepződést s így elősegíti a bőr újjáépződését, megfiatalodását.

Dr. Leo Deutschländer emléke

A krízisek és megrázkódtatások mai súlyos idejében a Tórához hű kulturzsídságot súlyos veszteség érte. Rövid szenvedés után, életének delelőjén és alkotásának java idejében elhunyt dr. Leo Deutschländer, a „Keren Hatora” megalapítója, fejlesztője és vezetőgyónisége. Nevezem nekem, aki egykor munkatársai közé tartoztam, a fájdalom első gyásos napjaiban személyéről és alkotásáról hű képet felvázolni. Jöjjenek majd a nivatottabbak egy későbbi időpontban, amikor e férfi emlékének már perspektívája lesz és írják meg, ki volt dr. Leo Deutschländer.

Dr. Deutschländer korunk egyik igen kiváló ortodox pedagógusa volt, aki az Aguda keretén belül két világrészben is megszervezte a zsidó nevelés-ügyet. A háború és a háborút követő forradalmi idők zsidó nevelése nagy változáson ment keresztül és ő volt az aki rövid néhány év alatt vissza tudta plántálni a Tóra szellemét az ifju zsidó generációba.

Szerző képességével el tudott jutni és be tudott hatolni minden olyan számottevő zsidó közösségbe, amelynek érke és hajlamossága volt a zsidó szellem konzerválása iránt. Értett ahhoz, hogyan lehet megalkotni a modern és mégis hitű zsidó típust, ami által a vallásos ifjúságnak nagyrészt megmentette a dekadens és szélsőséges áramlatoktól. Legjelentősebb sikereinek egyikét a „Beth Jakob” mozgalom propagandájával érte el. Eddig hozzávetőleges becslés szerint 60 ezer zsidó nőt neveltek és tanítottak abban a szellemben, amelyet dr. Leo Deutschländer honosított meg. A „Beth Jakob” nevelőintézetek, főleg az óvónői tanfolyamok elismerten a legjobbak, amiket a nevelésügy általában produkál.

Mint szónok, csupa lelkesedés, csupa meggyőződés, csupa lobogó hit volt. Akarata nem ismert akadályt: eszménye iránt a legteljesebb hűséggel viseltetett és értett ahhoz, hogy ez a hűség átszarmazzon mindazokra, akik vele együtt dolgoztak. Ellenfelei is tisztelettel nyilatkoztak nagy képességeiről és főleg önzetlen munkájáról. Két évvel ezelőtt romániai körútra alkalmából Clujon is beszédet tartott a zsidó leánynevelés célkitűzéseiről. A beszéd még ma is élmény erejével él mindazokban, akik hallgatták.

Legyen áldott emléke, aminthogy áldást jelentett rövid élete. Fisch Sándor.

hasonlóképpen végzett

győzelme után Szibériát pokra fektették. Már nem telepítésre, hanem az iparszer muszáki embereket inkább Szibéria talajára, mert hiszen az orosz talaj pontján sem található afa, mint itt. Azonfelül emné kell tenni ezt az or- hogy a közelben lakó kipa- tikussá tegye a Szovjet- zátán létre a hatalmas új bányák, amelyekből sze- s olmot szereznek. Ezek a, Baskiriában, Nyugat- szakközokorszában mü- Angara iparvidéket a ter- ották. A mádsuriai hatá- megint hatalmas aranyó- el.

Japán aspiráció

ette tétlenül szomszéd- mas fejlődést és nyilván az mesterkedésére történtek a japán és orosz határo- ongások, amelyek a vilá- nyegyegettek. Japán be is ba és a gyors pacifikálá- Szovjetuniót, hogy ezt a állapotba helyezze. Így lett katonai bázisnak mögöt- z oroszok lázas sietséggel Irkutsk-Ochets-Jakutsk- at, amely még nincs telje- ahol a munkások tizeze- szok továbbá kutató expe- az északi sarkra, hogy ötóre bukkanjanak, ahol lehet majd az európa- megszerzeni az összeköttetés- repülőjáratok hálózata szel- en közben hétről-hétre újab- önének, hogy biztosítsák a- alomnak ezt a kincsét.

Ért véget ünnepség

de megoldatlan marad

gemnek tekintem, hog- avának állandó gondozója és tengerészet legfőbb köszönetemet fejezzem ki- nyak, amely megértett, kell ezt az országvédelem- a fontos szövet. Remélem segítség a jövőben is fo- király ezután méltatta a- gi- és bajtársias szelle- rát a haditengerészet fej-

a király a kormány tag- a helyi előkelőségeknek Ghilba utazott, ahol fej- k házárt, végül pedig fo- szeti ünnepségekre érke- tok elvonulását.

Spektor új repülő-észést

sztet, írja őt be fel-

ent, ahol beszámolt a- kérté, telefonáljanak a- uton levő községekbe- őt, vizsgálják meg a bá- város közelében talált- melyen Cocea Vlad ült. hogy az álhirlapíró meg- feltartóztató csendőrnagy- szabadija minden anyag- felvett jegyzőkönyvben- tótként.

egészségét. Könnyelmű- re szerencsétlenné teheti- náljon tehát

inveros

SPORT

A satumarei Barkochba rendkívüli közgyűlésen felvette a Makkabi-Barkochba nevet

Tudósítónk jelenti: A Makkabi mozgalomnak Erdélybe való bevonulásával a satumarei Barkochbaban is megindult az egyesületnek új alapon való átszervezésének munkája. Bár az erre vonatkozó konkrét utasítások még nem érkeztek meg (most vannak kidolgozás alatt, szerk.), a Barkochba hivatalos köreiben azonban kivétel nélkül elfogadják a Makkabi nagyjában ismert programját és kategórikus a vélemény, hogy a zsidó sport a jövőben csak a Makkabi világszervezet által kijelölt úton haladhat.

Az új éra kezdetének első ténylegként a Barkochba kedden este rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek napirendjén az erdélyi Makkabi szervezet kívánásának megfelelőleg az egyesület nevének megváltoztatása, illetve kiegészítése szerepelt. A kérdés előadójának nem kellett bővebben megindokolnia, mennyire fontos a zsidó ifjúság nevelését végző sportegyesületeknek a Makkabi gondolatot elfogadni és a fiatalságot ebben a szellemben nevelni. Indítványára a rendkívüli közgyűlés nagy lelkesedéssel határozta el az egyesület névváltoztatását, amelynek értelmében a satumarei Barkochba a Makkabi-Barkochba nevet veszi fel.

A rendkívüli közgyűlés felhatalmazást adott a vezetőségnek a jogügyi rész rendezésére.

Megkezdődtek az atlétikai versenyek a budapesti főiskolás világbajnokságon

Budapest, augusztus 16. A főiskolás világbajnokságok versenyének során csütörtökön megkezdődtek az atlétikai versenyek. Az atlétikai versenyek megnyitóját igen fényes ünnepségek között tartották meg.

Diszkoszban első lett Sievert német 46 méter 47 centiméteres dobással. 2. Hilbrecht német 46.37. 3. Józsa magyar 45.99. Indultak huszan.

Női magasugrás: 1. Mauermayer német 150 cm. 2. Novák osztrák 145. 3. Gralits litván 145.

Női gerely: 1. Pekarowa cseh 38 méter 19 cm-mel. 2. Goldmann német 36.64.

110 gát: 1. Wégnér német 14.7 mp. 2. Kovács magyar 15.3. 3. Murakami japán 15.3.

100 m. síkfutás: 1. Sir magyar 10.8. 2. Suzuki japán 10.8. 3. Scar angol 10.8.

400 m. síkfutás: 1. Boisset francia 48.9. 2. Rimer osztrák 49.1. 3. Rösler német 49.2.

Az 1500 méteres gyorsúszásban. 1. Lengyel magyar 20:53.6. 2x100 m. vegyesúszás: 1. Magyarországi 3:34.8 mp. 100 m. női gyors: 1. Yates angol 1:22.8 mp. 100 m. női mell: 1. Nalhes német 1:35.2. 100 m. női hát: 1. Hathelwington angol 1 perc 32 mp.

Futballban Magyarország 4:1 (3:0) arányban győzött Anglia ellen, Németország 5:0 (0:0) arányban Lettország ellen.

Tenisben. Női egyes: 1. Weber német, férfilyesben első Dallos (Djretovsky).

Kosárlabdában: Lengyelország—Németország 22:7 (8:2), Lettország—Franciaország 57:22 (32:9).

Magyarország vízpolócsapata barátságos mérkőzésen 10:1 (5:1) arányban győzött Európa válogatott vízpolócsapata ellen.

Vihar miatt elmaradt az aradi Hakoah Kfar Hamakkabi díszturnéja. Tudósítónk jelenti: A Hakoah szerdán estére hirdetett Kfar Hamakkabi díszturnéünnepélyére a zsidó iskola udvarán szépszámú közönség gyűlt össze. Nagy vihar jött azonban közbe és emiatt az ünnepélyt megtartani nem lehetett. Az ünnepség újabb dátumát augusztus 19. hétfő esteben állapították meg. A megváltozott jegyek természetesen érvényben maradnak.

A Ripensia legyőzte az Admirát. Timisoaráról jelenti: Csütörtökön délután hét-ezer néző előtt találkozott Timisoarai Ripensia a bécsi Admirát együttesével. A mérkőzést jó sport után a timisoarai proficsapat nyerte meg 4:2 (2:0) arányban. Dobay és Ciolac góljai után a második félidőben az Admirát Schall és Vogell révén egyenlített. A mérkőzés végéig Schwartz két góljával a Ripensia megszerzi az értékes győzelmet. Az Admirát vasárnap Oradeán revánsmecsetet játszik a NAC-cal.

A brasovi Ivria Bucurestiben. Brasovi tudósítónk jelenti: Az Ivria futballcsapata vasárnap Bucurestiben barátságos mérkőzést játszik a Makkabi együttesével. A mérkőzés délelőtt 10 órakor lesz. Az Ivria csapata délután végignézi az Austria—Venus mérkőzést.

Az Universitatea együttese szombaton este villanyfény mellett barátságos mérkőzést játszik Bucurestiben a Venus együttesével.

Braila. Franco Romana—Romania (Cluj) 2:1 (2:0).

EZ A KÉZ NEM RESZKETI! PRÓBÁLJA KI SAJÁT KEZÉT...

URODONAL

méregteleníti a szervezetet és deskongestionálja a májat
Gyógyszertárakban és drogériákban

A reszketés okai különfélék lehetnek: emóciók, hideg, alkoholos mérgezések, tea, kávé, ópium vagy fémsókból (arsen, ólom, stb.) származó mérgezések; gerincvelő, agyhártya vagy agy-megbetegedések, histeria, fertőző betegségek stb. Az ideges emberek különösen hajlamosak a reszketésre. A kezelés igyekezni fog megszüntetni az intoxikáció okait és azután psychoterápiát alkalmazni.

Feltétlenül alkalmazni kell azonban az Urodonal kurát, a máj kitisztítására, amely képtelenné vált a táplálkozás végtérmeinek a feldolgozására s amelyek emétfogva felgyűlnek és vérkeringési zavarokat idéznek elő. Tudvalevő, hogy a máj a szervezet legterjedelmesebb mirigyje és így annak tökéletes működése alapvető fontossággal bír az egész szervezet fentartása szempontjából.

Doktor Gardam, a bordeaux-i orvosi fakultás egyik tanára, egy mesterien megírt értekezésben többek között kijelenti:

„Valahányszor a májnak megbetegedéseivel áll szemben, bármilyen természetű legyen az a megbetegedés, egyetlen orvos sem hagyhatja el a máj kitisztításának a problémáját. Ilyenkor elengedhetetlen, hogy a beteg máját alaposan kimossák, megszabadítsák a táplálkozás mindazon végtérmeiktől, amelyek a hiányos elégés következtében benne lerakódtak. Eceből mi biztosítani tudjuk a máj kitisztítását és deskongestionálását az Urodonal alkalmazásával. Az a számtalan tanulmány, amely az utóbbi években az Urodonallal foglalkozott, kimutatta már, hogy milyen sokat várhatunk ettől a kiváló szer-től az alkoholos mérgezések, a köszvény, epilek, a beteges túlzérkenység, az ütőel-meszesedés stb. kezelésében.”

KÖZGAZDASÁG

Olcsóbb lesz a cukor?

Bucuresti, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztériumban komoly tanulmányozás tárgyává tették azt a kérdést, hogy a cukor fogyasztási adójának felemelése következtében a cukorfogyasztás katasztrófálisan visszaesett.

Az április és május havi minimális fogyasztást eleinte annak tulajdonították, hogy az adó emelésének híre a kereskedők nagyobb készleteket halmoztak fel. Később azonban beigazolódott, hogy ez a feltevés sem állja meg a helyét, mivel az új fogyasztási illeték életbe lépése előtti hónapok cukorfogyasztása is elmaradt a megelőző évi megfelelő hónapok fogyasztása mögött, holott ha készletek felhalmozásáról lett volna szó, akkor ezeket a készleteket a cukor új fogyasztási illetékének alkalmazása előtt valahonnan be kellett volna szerezniük a kereskedőknek. Ezzel szemben a tényleges helyzetet a cukorfogyasztás következő adatai igazolják:

1934 január havában 10,346 tonna, februárban 7450 tonna, márciusban 20,950 tonna.

1935 január havában 7950 tonna, februárban 7450 tonna, márciusban 11,732 tonna volt

a fogyasztás.

Ha tehát 1935 január és február havában, amikor a cukor fogyasztási illetékének közeli felemeléséről beszéltek, a kereskedők ténylegesen készleteket halmoztak volna fel, akkor a cukorgyárak eladásainak is ennek megfelelően emelkedniük kellett volna. Ezzel szemben a fentebbi hivatalos adatok ennek az ellenkezőjét igazolják.

Sőt, ha lettek is volna kisebb visszatartott készletek, ezeknek június havára már teljesen el kellett fogyniuk. Júniusban azonban a cukorfogyasztás éppoly katasztrófális helyzetképet mutat, mint a megelőző hónapokban. A pénzügyminisztériumhoz befutó adatok szerint a cukorfogyasztás az utóbbi hetekben tovább zuhan, ami már kifejezetten a fogyasztási illeték emelésének terhére esik, legalább is nem lehet addig a cukorfogyasztás emelkedésére számítani, amíg a cukor árának lényegesen olcsóbbodás nem áll be. Bucuresti jelentések szerint a pénzügyi kormány, amelyet erősen aggaszt ennek az állami bevételi forrásnak visszaesése, komolyan fontolóra vette a cukor fogyasztási illetéke csökkentésének kérdését.

Borkiviteli lehetőségek Lengyelország felé

A szőlőtermelés megsegítésének az egyedüli módja a borkivitel fokozásának lehetővé tétele. A lengyel piac figyelemre méltó, mivel Lengyelország nem rendelkezik bortermő területekkel s már békeidőben kitűnő piaca volt a beszarabiai boroknak. A lengyel kereskedők érdeklődést tanúsítanak s főleg édes ízű árut keresnek. Franciaországban a

lengyel piac számára kivitelre szánt árut vörösré festik. Jól tudnak alkalmazkodni a lengyel ízléshez s ezért a lengyelországi bor-behozatalban a franciák állanak az első helyen. Magyarország a második helyet foglalja el. Ugyszólván minden nagyobb lengyelországi városban tartanak magyar borlerakatokat. Az utóbbi idők során megjelent a lengyel piacon az oroszországi bor is s olyan nagy versenybe kezdett, hogy ezt a franciaországi és magyar kereskedők aligha győzik. A román bor vagonja a lengyel ha-

Társas autocar utazások külföldre!

Augusztus 25-én kirándulások Prágába, Budapest és Bécsen keresztül.
Kedvezményes vízumok!
Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai Irodájában Strada Reg. Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és Dacia Utazási Irodában Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefonszám 988. Megfelelő iratok mellett az utlevélkéreket eintézzük. A program módosításának joga fentartva.

Részvételi díjak:	
Cluj—Budapest és vissza	990 lej
Cluj—Budapest	600 lej
Cluj—Budapest—Wien	1200 lej
Oradea—Budapest és vissza	700 lej
Oradea—Budapest	400 lej

PROGRAM:	
Indul Clujról Budapest—Bécsbe: Vasárnap, augusztus 11, 18, 25-én, szeptember 1-én.	
Vissza Clujra: kedden, augusztus 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én.	

táron mindössze 6000 zlotyban áll, de viszont a vámtelemek, más illetékek és szállítási költségek további 17 ezer 500 zlotyval emelik az árát. Csak első minőségű, standard áru ki-helyezésére lehet ma a lengyel piacon számítani. Helyes lenne romániai borlerakatokat létesíteni Lengyelország nagyobb városában.

Franciaország múlt évi bortermése meghaladta a száz millió hektolitert. Megállapodás jött létre az Egyesült Államok kormányával gyapot behozatal ellenében hasonló-értékű bor exportjára. Emiatt a borpiacon az árak kedvezően alakultak ki. Az ezévi várható termés értékesítésével kapcsolatban is igyekeznek kielégítő megoldást találni. A francia kormány kötelezettséget vállalt 325 ezer hektoliter borszesz, 320 ezer hektoliter gyümölcszsesz és 300 ezer hektoliter törköly átvételére. Az átvételi árak hektoliterenként 540 frank körül mozognak.

A romániai borpiacon általában nyugodt, a kereslet csökkent. A régi királyi Odobesti-ben az árak 350—800 lej között váltakoznak. A kereskedők üzleteket kötnék az új termés-re. Tifesti környékén még mindig raktáron van 80 vagon 1934-es terméssel. A 12—13 fokos áru hektoliterre ár pince 200—250 lej. Tecuci környékén az 1933-as bor hektoliterét nagyban 170 lejért árulják. Rámnicul Sarát körzetében a termelőknek több vagon bort sikerült a közelmúltban elhelyezniük 550 lejes árban.

Miniszteri rendelkezés értelmében az ecet-gyárak az ecet borból és borecetből gyárthatják. Ennek következtében a megecetese-dett borok iránt élénkebb kereslet nyilvánul meg. A borszeszgyárak kereslet hiányában üzemüket leállítják. A szőlők állapota kielégítő. A beszarabiai szőlők rekordterméssel kecsegtetnek, míg országos viszonylatban közepes termésre van kilátás.

Ujabb behozatali engedélyek. Legutóbbi jelentésünk óta a következő jelentékenyebb behozatali engedélyeket adták ki: Leonida & Co. Bucuresti 1,400,000 lej értékben Németországból. — Industria Sărmei, Cluj 3 millió lej értékben Ausztriából. — Astra Romana 1,500,000 lej értékben Németországból. — Solvay művek 200,000 lej értékben Németországból. — Phönix vegygyár 154,000 lej értékben Németországból. — Resita 580,000 lej értékben Kamadából. — Gallia selyemgyár 300,000 lej értékben Franciaországból. — Metaloglobus 240,000 lej értékben Hollandiából. — Hephaisztos, Oradea 120,000 lej értékben Németországból. — Soc. Rom. p. ind. de Bumbac, Bucuresti 6,000,000 lej értékben Angliából. — Crompton, Bucuresti 1 millió lej értékben gyapot Angliából. — Polono-Romana, Bucuresti gyapot 2,590,000 lej értékben Ausztriából. — Romitex, Timisoara 2,550,000 lej értékben gyapot Ausztriából. — Uzinele Rom. Tex. Timisoara gyapot 1,100,000 lej értékben Ausztriából. — Ivacus Text. Alud gyapot 970,000 lej értékben Ausztriából. — Gustav Hacing, Timis. gyapot 512,000 lej értékben Ausztriából. — Em. Beante, Timis. gyapot 298,530 lej értékben. — Lichtmann és László, Oradea 248,100 lej értékben Ausztriából. — Eselnița, Orsova 318,240 lej értékben Cseh-szlóvákiából.

Cor leg

Azt állítják ezer lejes

Bucuresti, félország ren-ta és hol No-kereste, addig-tötte a napj-nyékén.

Tegnap est a legnagyobb sáni főter-rázott, ané

Vacsora ut egyedül egy-és elhajtatott-jéhez. Az ügy-ből, közölte uja or

és kérte, hog Az ügyvéd ugyanazzal a lakására érke-utnak indult, latos ügyész-t, ügyész a lak-költöttek ál-m-karaván az üg-re hajtatott. város. Futótüz-nak, hogy Co-magát és a k-város talpon v

Coroiu kiha-dekfesítő rész

— Miért sz-ügyész.

— Meg akar-dok szökni, ha-lasz. — Külön-b-visznek a suce

— És miért az ügyész.

Coroiu válla

— Ha a cs-lej vérdíj ütöt

Nem akar megker

de azért is vi-olvastam szöke-kívül felbossa-tulajdonítottak-követett betöre-hogy visszajöt-hogy ártatlan-ban.

Coroiu ezutá-idő alatt Boto-ien környékén

mert, egyrészt-kukoricán és d

Az ügyész a-hogy Coroiu a-és egyedül tért

— Hol hagy-kérdezte az

— Az erdőbe-szajzenni

Coroiu még e-uceanának ne-tekkel szédített

Kihalgatása-tosani fogházba-ezuttal meg is

A hatóságok-a szökési ügy-ahogyan azt C

Teljességgel le-nevű ember, ki-kül megszökljék-nap mulva önké

A legkézenfe-azért szökött m

biztonságba a-kor lopott p

nakidején ne

A nyomozást-az irányban is-pen a legfőbb i-roiu életjelt ad

mióta megszökö-cabetyár az ő n

K E T I KEZÉT...

alkoholos mérgezők, tea, mazó mérgezők; gerinc-
feszítő betegségek stb. Az
A kezelés igénye fog
diaterápiát alkalmazni.
al kurát, a máj károsí-
tásáért vált a táplálkozás
feldolgozására s amelyek
ek és vérkeringési zava-
lódások, hogy a máj a máj
mesebb mirigyé és így
bódése alapvető fontosság-
szervezet fenntartása szem-

a bordeaux-i orvosi
ára, egy méterben meg-
bővebb között kijelenti:
májának megbetegedése-
milyen természetű legyen
egyetlen orvos sem ha-
aj károsításának a prob-
engedhetetlen, hogy a be-
kimossák, megszabadít-
mindazon végtérmekeitől,
elégés következtében be-
ből mi biztosítani tudjuk
és deskonstionálását az
sával. Az a számtalan ta-
utóbbi években az Uro-
k, kimutatta már, hogy
szuk ettől a kiváló szer-
vezetek, a köszvény, epe-
kérdékenység, az ütőer-
zékenységben."

90 zlotyban áll, de viszont
letételek és szállítási költ-
er 500 zlotyval emelik az
pőségű, standard áru ki-
sa a lengyel piacon szá-
romániai borderakokat
szág nagyobb városai-
mult évi börtömben meg-
30 hektolitert. Megállapo-
Egyesült Államok kormá-
szatal ellenében haszno-
jár. Emellett a borpiac
alakultak ki. Az ezé-
kékesítésével kapcsolatban
gató megoldást találai. A
ötletezettséget vállalt 325
szesz, 320 ezer hektoliter
10 ezer hektoliter törköly
teli árak hektoliterként
szógnak.

iac általában nyugodt, a
régikirályági Odobesti-
10 lej között váltakoznak.
ket kötnék az új termés-
én még mindig raktár-
es termésű bor. A 12-13
ab pince 200-250 lej.
1933-as bor hektoliterét
árulják. Râmnicul Sărat
1500000 több vagyon bort
ban elhelyezniök 550 le-

zés értelmében az ece-
rból és borecetből gyár-
tásukban a megecetese-
énkebb kereslet nyilvánt
árak kereslet hiányában
A szőlők állapota kielé-
szőlők rekordterméssel
országos viszonylatban
n kilátás.

engedélyek. Legutóbbi
fövektező jelentékenyebb
ket adtak ki: Leonida &
100 lej értékben Németor-
Sărnei, Cluj 3 millió lej
61. — Astra Romana
Németországban.
10 lej értékben Németor-
gyegység 154,000 lej ér-
ből. — Resita 580,000 lej
— Gallia selyemgyár
Franciaországból. —
10 lej értékben Hollandiá-
Dradea 120,000 lej ér-
— Soc. Rom. p. ind. de
100,000 lej értékben Ang-
Bucuresti 1 millió lej
liából. — Polono-Româ-
2,590,000 lej értékben
tix, Timisoara 2,550,000
Ausztriából. — Uzinele
gyapat 1,100,000 lej ér-
— Ivascu Text. Aiud
értékben Ausztriából. —
nis. gyapat 512,000 lej
— Em. Beante, Timi-
tében. — Lichtmann és
10 lej értékben Ausztriá-
ova 318,240 lej értékben

Coroiu tegnap megvacsorázott Botosani legforgalmasabb kávéházában, azután önként jelentkezett az ügyészségen

Azt állítja Coroiu, hogy virtusból szökött meg és azért jelentkezett, nehogy a csendőrök megkapják a száz-ezer lejes vérdíját. A hatóságok azt hiszik, Coroiu azért szökött meg, hogy biztonságosabb helyre rejtsse el rablott kincseit

Bucuresti, augusztus 16. Mig Coroiut a félországi rendőrsége hasztalanul nyomozta és hol Nouă Sulitzan, hol Targovitsén kereste, addig a bandita nyugodalomban töltötte a napjait Botosani közvetlen környékén.

Tegnap este

a legnagyobb lelki nyugalommal Botosani főterén lévő kávéházban vacsorázott, anélkül, hogy valaki felismer-
te volna.

Vacsora után egészen éjfélig iddoggalt egyedül egy asztalnál, aztán kocsi-
ba ült és elhajtott Manastireanu nevű ügyvéd-
jéhez. Az ügyvédet éjszaka felverte ál-
mából, közölte vele, hogy

újra önként akar jelentkezni és kérte, hogy kísérje el az ügyészségre.

Az ügyvéd nyomban felöltözködött és ugyanazzal a kocsi-
val, amelyen Coroiu lakására érkezett a bandita társaságában utnak indult, hogy felkutassák a szolgál-
tatos ügyészt. Meg is találták Adam soros ügyészt a lakásán, akit nagy nehezen fel-
költöttek álmából és most már az egész karaván az ügyéssel együtt az ügyészsé-
gre hajtatott. Időközben felébredt az egész város. Futótűzként terjedt el a hire an-
nak, hogy Coroiu újra önként megadta magát és a kora hajnali órákban az egész város talpon volt a nagy szenzációra.

Coroiu kihallgatása bővelkedett az érdekesítő részletekben.

— Miért szökött meg? — kérdezte az ügyész.

— Meg akartam mutatni, hogy meg tudok szökni, ha akarok — hangzott a válasz. — Különbösen is féltém attól, hogy átvisznek a sucevai börtönbe.

— És miért jöttél vissza — faggatta az ügyész.

Coroiu vállat vont: — Ha a csendőrök elfognak százezer lej vérdíj irtótte volna a markukat.

Nem akartam, hogy a csendőrök megkeressék a jutalomdíjat,

de azért is visszajöttem, hogy naponta olvastam szökése-
m óta a lapokat és rend-
kívül felbosszantott, hogy a lapok nekem tulajdonítottak különböző, mások által el-
követett betöréseket és lopásokat. Azzal, hogy visszajöttem, bizonyítani akartam, hogy ártatlan vagyok ezekben a dolgok-
ban.

Coroiu ezután elmondotta, hogy az egész idő alatt Botosaniban és a város közvet-
len környékén bujkált. Mutakozni nem mert, egyrészt az erdőben rejtőzködött és kukoricán és dinyén élt.

Az ügyész csak most eszmélt rá arra, hogy Coroiu az őrral együtt szökött meg és egyedül tért vissza.

— Hol hagyta Simniceanu katonát? — kérdezte az ügyész.

— Az erdőben maradt, mert félt vis-
szajárni — hangzott a válasz.

Coroiu még elmondotta azt is hogy Sim-
niceanunak nem adott pénzt, csak ígére-
tessel szécsítette meg.

Kihallgatása után erős fedezettel a botosani fogházba szállították Coroiut, ahol ezuttal meg is láncolták.

A hatóságoknak az a véleménye, hogy a szökési ügy nem olyan szimpla, mint ahogyan azt Coroiu beállítani szeretné. Teljességgel lehetetlen, hogy egy Coroiu nevű ember, különösen fontosabb ok nél-
kül megszököjék a börtönből, majd néhány nap múlva önként visszatérjen.

A legkézenfekvőbb feltevés, hogy Coroiu azért szökött meg, mert biztonságba akart helyezni olyan egy-
kor lopott pénzeszegeket, amit annak idején nem dugott elég megbizha-
tó helyre.

A nyomozást éppen ezért most ebben az irányban is kiterjesztik. Egyébként ép-
pen a legfőbb ideje volt annak, hogy Co-
roiut életjelt adjon végre magáról. Mert mióta megszökött minden országuti kap-
cabetyár az ő nevében garázdálkodott tel-

jes biztonságban, mert a csendőrök minden utonállásban Coroiu kezét sejtették és az igazi tettes nyugodtan operálhatott.

Jellemző a Coroiu-pszichózisra, hogy Nouă Sulitzan őt vélték felismerni, amikor Schwartz primár kertjében gödröt ásott. Ha valóban ő volt az, ugy nem kétséges, hogy elrejtett pénztartalékát szedte elő, hogy azt jobb helyre menekítse. Ugyanebben a városkában hét álarcos rabló hatolt be David Heimovici szabó házá-
ba, akitől 200 ezer lej készpénzt, fehérne-
müt és élelmiszert raboltak el. Egyébként tegnap hajnalban a botosani-frumurici uton ismeretlen tettesek egy kereskedőt raboltak ki és elvették tőle 10 ezer lej készpénzt. A botosani-buceceai uton pe-
dig két rabló, akik magukat Coroiunak és társának adták ki, kifosztották Strul Segall és Solomon Herscovici kereskedő-
ket, azután eltűntek az erdőben.

A vizsgálat lesz most hivatva megállapítani, hogy mindebben

része volt-e Coroiunak, avagy csak a nevét és hívét használták fel más banditák.

Természetesen Coroiu jelentkezésével koránt sincs lezárva a szökés ügye. A hatóságok kitartóan vallják Ursachet, a letartóztatásban lévő eicsapott fogházigazgatót, aki végül is megtört és maga is val-
lani kezdte.

Ursache nem tagadja, hogy 1933 óta lépette életbe az a rend-
szert, hogy a foglyoktól javadalmazást szedett fel könnyebb bánásmód-
ért.

Beismerte azt is, hogy nemcsak ő, de családja is igen bensőséges viszonyt tartott fenn Coroiuval, aki a fogházigazgató fiaival és lányával sétálgatott a börtön udvarán és együtt is étkezett az igazgató családjával.

Ursache azt mondta, hogy azért bánt emberségesen a foglyokkal és köztük Coroiuval, hogy meg ne szökjének.

Próbarepülőgép indul a jövő héten Bucurestiből Tel-Avivba

BUCURESTI, augusztus 16. Mint már többször jelentettük Románia terve-
vette, hogy közvetlen repülőjáratot létesít Bucuresti és Telaviv között. Minthogy ez a járat főleg csomag- és levélzállításban nagy kereskedelmi jelentőséggel bír Románia számára, a légügyi államtitkárság komoly előkészületeket tesz a légijárat megszervezésére. Ennek érdekében Popisteanu kapitány és Papana főhadnagy a jövő héten utnak indulnak egy kereskedelmi repülőgépen. Reggel indulnak Bucu-
tiből és délután már leszállanak Tel-Avivban. Visszatérésük után sor kerül a légi-
járat megszervezésére.

A kormány feloszlatta a silistrai diák-kongresszust

Bucuresti, augusztus 16. Silistran tegnap diákkongresszus vette kezdetét, amit a kormány azal engedélyezett, hogy kizárólag akadémikus és szakkérdésekkel fog foglal-
kozni. Miután a kongresszuson részleve-
ző 200 diák közé mintegy 60 szélsőségespárti elem is befurakodott, a kongresszus politi-
kai jellegét öltött. Ez arra készítette a me-
gyei prefektust, hogy jelentést küldjön Bu-
curestibe. Amennyiben az engedélyben ki-
kötöttéknek a kongresszus résztvevői nem tettek eleget, a belügyminisztérium elren-
delte a kongresszus feloszlátását és a részt-
vevők eltávolítását a városból. A terem ki-
űritésekor jelentéktelen incidensek adódtak
többen elbarrikádozták magukat, végül is
azonban a rendet teljes mértékben helyreál-
lították.

Megjegyzésre inélt, hogy a prefektus, aki azt hitte, hogy békés szándéku résztvevők-
kel lesz dolga, bankettet készítet elő szá-
mukra és a Cercul Militar helyiségét is le-
foglalta számukra. Erről azonban a tegnapi események után le kellett mondania.

Újra óriási arányu bojkott-mozgalom vette kezdetét Németországban a zsidó kereskedők ellen

A mecklenburgi Wismarban „szégyenoszlopot“ állítottak fel a zsidó kereskedőknél vásároló árjak megbélyegzésére. Koburgban a városi tisztviselők nem vásárolhatnak árjaknál. Folyik a katolikusok üldözése

Berlin, augusztus 16. Az augusztus havára bejelentett újabb antiszemita program vég-
rehajtása teljes erővel vette kezdetét Német-
országban. Az egész lakosság aktív ellenál-
lását a hitlerizmussal szemben a kormány is-
mét a zsidókon akarja megbosszulni. Az újabb antiszemita kampány ezuttal a zsidó keres-
kedők ellen irányul és félelmetes bojkottmoz-
galomná kezd kiadni magát.

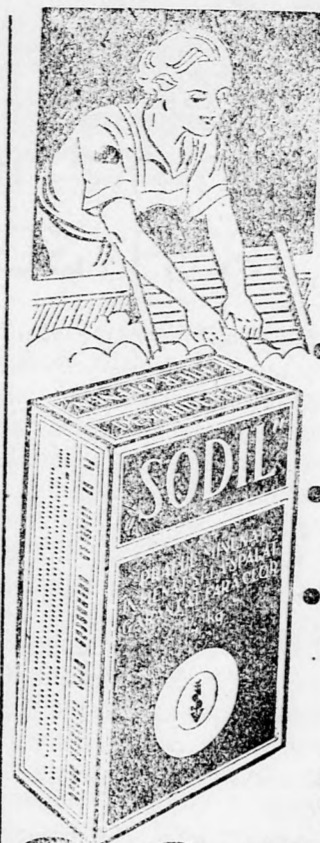
Tegnap a mecklenburgi Wismarban „szé-
gyenoszlopot“ állítottak fel, amelyre kifüg-
gesztik azon németek neveit, akik zsidóknál
vásárolnak. Az oszlopot rendkívüli ünne-
pességgel állította fel a nemzeti szocialista
párt. Egyik szónok a „haza ellenségeinek“
nevezte azokat, akik zsidó kereskedőktől vagy
gyárosoktól vásárolnak, majd ráragasztották
az első listát az oszlopra. Egyidejűleg a kó-
burgi polgármester közölte az összes városi
tisztviselőkkel és munkásokkal, hogy elbo-
csátják őket, ha zsidó kereskedőktől vásárol-
nak.

Az üldözések egyébként a katolikusok el-
len sem szűnnek. A Völkischer Beobach-
ter jelenti, hogy egy hitlerista fiatallembert
Marienburgban súlyosan bántalmaztak egy
katolikus társaság tagjai. A támadást az
okozta, hogy a bántalmazott hitleristával
szomszédos katolikus lelkészlet tartóztatták.

Anyának, babának

szappan a legjobb.

MOSÓ-
VIZ,

mely olyan puha,
mint az esővíz.

A szappan töké-
letes kihasználá-
sára.

Idő — és pénz
megtakarítása.

Hófehér fehér-
nemű és megnő-
velt tartosság
csakis

A SZAVATOLTAN
KLÓRMENTES

SODIL

révén

Berlinben tegnap irlalmasrendi szerzetesek
devizabüntperében gyorsított eljárással újabb
ítéletet hoztak. Az elsőrendű vádlott 4 évi
szabadságvesztést kapott s 50 ezer márká
anyagi jóvátételt kell fizetnie a másodrendű
vádlott büntetése két évi szabadságvesztés
és 20 ezer márká anyagi jóvátétel s a har-
madrendű egy évi szabadságvesztés; és há-
romezer márká anyagi jóvátétel.

Costa Foru

Tegnap hosszú szenvedés után bucu-
resti villájában örök álomra hunyta le
szemét Costa Foru, a legtisztább-tollu ro-
mán publicista, az Emberi Jogok Lígája
romániai szekciójának egykori elnöke.
Hetvenkilenc éves volt. Egy rég letűnt
korszaknak utolsó ittfelejtett mohikánja.
A francia forradalom nemes hagyományá-
in nevelődött és prototipusa volt a 19. szá-
zad humanistájának. Ragyogó elme, szé-
leskörű enciklopédikus műveltséggel ren-
delkező tudós, aki rengeteg tudással és
emellett egy érző ember meleg szívével lé-
pett az újságírói pályára. Vérteli demok-
rata volt és liberális a szó legszorosabb
értelmében. Szellemi örököse Voltaire és
Rousseau iskolájának és Zola Emil leg-
nagyszerű publicisztikai tevékenysége alatt mindig
a megbántott igazság szolgálatában állott.
Nem közönséges polgári bátorsággal szol-
gálta tollával az elnyomottak és a kisé-
mizettek ügyét.

Ami Romániában a legnagyobb ritkaság
számba megy, soha nem iratkozott be
egyetlen politikai pártba sem. Nem töre-
kedett vagyonra, politikai méltóságra, éle-
te végéig megőrizte lelkének függetlenségét
és gondolatának szabadságát. Meg-
vesztégethetetlen jellem volt, aki emiatt
nem egyszer kellett az üldözött vad sze-
repét játszsa.

Az egyesülés után az első közé tarto-
zott, aki a kisebbségi jogok szószólója lett
s aki minden egyes esetben sikra szállott
a zsidóüldözések ellen.

Az első romániai antiszemita megmoz-
dulások idejében, 1922-ben és az azt kö-
vető években Costa Foru volt a legfőbb
védője az üldözött romániai zsidóságnak.
Ezért a magatartásáért a cluji pályaud-
var várótermében antiszemita fiatallemb-
rek tetteleg bántalmazták az ősz és töré-
keny-fizikumú publicistát. Ő azonban a
fizikai brutalitást is azzal a bölcs és jó-
ságos derűvel viselte el, ami természeté-
nek lényege. Egész lényé talán Anatole
Francera emlékeztetett a legjobban. Egy
magasabb csucsról jőzön és tiszta szem-
mel nézte és ítélte meg a körülötte törté-
nő dolgokat. Ezek óta betegeskedett és
egyre jobban halkult el a hangja, mig
most örökre elhallgatott. Halála fájdal-
mas vesztesége nemcsak a román közélet-
nek, de a ma-holnap teljesen veszendőbe
menő humanista gondolatnak is.

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ

(50)

S ez a caddik most szól hozzájuk és rimáncodik nekik, hogy legyenek emberek, a legnemesebb értelemben vett emberek... A lelkek megtisztultak ilyenkor az apró emberi hibák salakjától és azokba a magas szférákba szálltak, ahol Reb Jozsef Majer Szipinker előtt megnyitottak a szent titkok fenséges kapui...

Ki mert volna szót emelni egy ilyen szent ellen? Mit mondhattak volna róla? Hol volt a támadásnak az a felülete, ahol a kritikusok és ellenfelek módot találhattak volna arra, hogy bekapaszkodjanak? Nem voltak területi aspirációi, nem járt hódító körutakra, nem kereste a hatalmat, még azt a hatalmat sem akarta gyakorolni, amely fölött rendelkezett; sohse fittogtatta erejét, sohse demonstrált. S nem politizált és nem irigykedett és nem intrikált; mindenkire és mindenkiről csak jó szava volt.

Hogy talán voltak gyengéi? Igaz, volt egy esete, amely szobeszéd tárgya volt. Ugy történt, hogy súlyos beteget látogatott. Az orvosok és laikusok lemondtak a betegről, de ő vigasztalta és biztosította, hogy fel fog épülni. A beteg nem nyugodott meg, mert tisztában volt reménytelen helyzetével. Amikor a rebe látta, hogy szavai hatás nélkül maradnak, azt mondta a betegnek: „Esküszöm neked, hogy meg fogsz gyógyulni!” A beteg erre megnyugodott, felvidult és új lélek szállott belé. Néhány nap múlva azonban bekövetkezett a tragédia és a beteg meghalt. Kezdték firtatni a rebe esküjét. Valaki szóhozta ezt a rebe előtt, mire ő azt felelte: „Előre látam, hogy a beteg menthetetlen, de a hátralevő napok csak kint és gyötrődést jelentettek a számamra, mert rettegett a haláltól. A Sulchan Aruch szerint pedig az élet néhány röpke órájáért is megszegik a szent szombati tilalmakat, ha egy beteg megmentéséről van szó. Ezért esküdtem meg neki. Egyébként is, pusztuljon az én tulvilági osztályrészem, — az a fontos, hogy egy zsidó emberbe lelket leheltem...” Mit lehetett erre mondani? Az, amit esetleges emberi hibának akarnak felróni, az emelkedettségnél olyan fokát árulta el, aminek birtokában csak a legnemesebb értelemben vett felsőbbrendű emberek vannak.

Sighettől alig 18 kilométernyire működött Reb Jozsef Májér Szipinker és csillaga Reb Lipe Teitelbaum csillagával egyazon pályán futott. A magyarországi chaszidizmus égboltozatának két nagy bolygója egyetlen pillanatra összelátalkozott és az egyik árnyéka akaratlanul is a másikra esett...

A sigheti udvarban (mint minden rebe-udvarban) féltékeny kácsolányikok is éltek és ezek néha áskálódtak a szaploncai rebe ellen. Előfordult, hogy az árnykodók elejtettek egy-egy illetlen szót, ledobták és elemenekültek mellőle, mint a bányászok, ha meggyújtják a dinamit-patron gyújtószínjét. Egyszer azt mondták, hogy Reb Jozsef Májér nagy tudása, „tisztán forrásokból” táplálkozik, máskor meg azt állították, hogy „tagadhatatlan, Reb Jozsef Májér nagy kabalista, de tudását egy kiátkozott eretnektől örökölte.” Várták, hogy az ilyen szó susterregyen és robbanjon, de mindig az ellenkező hatást váltotta ki...

A két rebe, Reb Jozsef Májér és Reb Lipe között a viszony nem volt se jó, se rossz. Egyszerűen nem jöttek össze. Nem nyilatkoztak egymásról, nem vettek egymásról tudomást. Amíg Reb Zalmen Lájb élt, a szaploncai rebe el-elátogatott a sigheti udvarba és elismerte az idősebb rabbi autoritását. Amikor Reb Lipe került a trónra, Reb Jozsef Májér, a szerény caddik meglátogatta volna a nálánál fiatalabb rabbit is és elismerte volna ennek autoritását, viszont ez ellen szűkebb környezete tiltakozott. A rabbi-dinasztiák jó viszonyának abban az időben amugysem volt már biztos kritériuma. Valamikor a kölcsönös összehasznalások garantálták a dinasztia közötti békét. Később testvérek között dultak késhegyre menő harcok és olyan konok ellenfelek, mint a szanzi és szadagorai dinasztiák is, összehasznalódtak. A házasság megszűnt a rabbi-udvarok diplomáciai kijelentések és ragyogó bókók mögött — diplomáciai viszonyának szabályozója lenni és természetes volt, hogy a legnagyobb diplomáciai kijelentések és ragyogó bókók mögött — akár a fejedelmi udvarok diplomáciai világába — bosszuvágyak és újabb támadási tervek húzódtak meg.

A sigheti és szaploncai dinasztiák között a végén mégis sor került a hadüzenetre.

A szaploncai rebe Sigheten járt. Nem volt más választás: muszáj volt a helység rabbiját meglátogatni. Reb Lipe nem volt a lakásán, a templomban volt, épp a „szlichesz”-utáni zsolttárokat mondták. Ávrum Májér, a sigheti udvar főceremóniamestere volt az előimádkozó. A templomban végigmorajlott a hír, hogy jön a szaploncai rebe. A hír eljutott az előimádkozó füléhez is. Ávrum Májér hátrafordult és pokoli gondolat cikázott át az agyán. Abban a pillanatban, amikor a rebe átlépte a küszöböt — bár nem tartott ott — rázendített a hetvenkilencedik zsolttárra, s szót a zsolttárkö-

tő szavaival imigyen: „Zsolttár Aszáftól — Isten — birtokodba behatoltak idegen nemzetek, megtisztátalantották szent templomod — romhalmazzá tették Jeruzsálemet — — —”

Reb Jozsef Májér elérte a célzást és nem várta meg, míg a sigheti rabbi befejezi imáját, hanem elment. Eme esemény után várta, hogy következzen a hadüzenet s a hadüzenet nem is késett sokáig.

Néhány nappal a sigheti incidens után kocsi állott meg Szaploncán a rebe háza előtt. Ávrum Májér szállt ki a kocsiból, kinyitotta az ajtót és egyenesen a rebe szemébe mondta: „Ihr zent fin der szitre-áchré”. S még mielőtt bárki magához térhetett volna meglepetéséből, — Ávrum Májér kocsija elrobogott...

Vajjon tudomást szerzett-e Reb Lipe Teitelbaum arról, hogy az ő embere merényletet követett el Reb Jozsef Májér ellen? Vajjon megdorgálta emiatt, vagy sem? Ez a kérdés örökre titok marad.

A sigheti és szaploncai dinasztiák történetében mégis ez az egyéni aktus szerepel hivatalos hadüzenetként.

Mert ha államok életében okvetlenül egy revolvérgolyó kell ahhoz, hogy a puszkaporos hordó szikrát fogjon és a felek megüzenjék egymásnak a hadat, — a chaszidizmus világában nem ragaszkodnak ezekhez a merev formákhoz.

A chaszidizmus világában elég erre a célra egy öt-szavas mondat is...

Sőt: a chaszidok azt mondják, hogy egy ilyen mondat jobban megfelel a célnak, mint akár egy negyvenkettős ágyugolyó...

NEGYVENKETTEDIK FEJEZET

Chánele, a rebecn nyújtózott egyet és örömmel eszmélt arra, hogy szombat reggel van. Chánele boldog volt, határtalan boldog.

Nyújtózott egyet ágyában, de még nem gondolt arra, hogy felkeljen. Ez a szent pihenő nap feloldotta őt a háztartási sokszer apró gondjaitól és felelősségétől. Ezen a napon megszűnt számára a konyha, a böche-rek, a vendégek és az udvartartás megannyi gondja. Szombaton még azt sem bánta, hogy a böche-rek elszedik az összes kalácsokat, amiket ő a vendégsereg számára készített. Reb Lipe, a férje tökéletesen megnyugtatta. „Inkább maradjanak kalácsnélküli hivek, mint hívó nélküli kalácsok” — mondotta Reb Lipe és mosolygott. A rebecn igazat adott neki. Körülnézett a szobában, majd a falnak fordult. Teljesen átadta magát a tűnődésnek.

Chánele szép asszony volt. Aki megfordult a sigheti udvarban, akaratlanul is megcsodálta a rebecn kivételesen nemes vonásait. Igaz, hogy ez a körülmény annyira mellékes és jelentéktelen volt, mint ruhájának a színe, vagy papucsának a minősége. A zsidó államalapítók életében az asszonyi szépségnek tizenharmadrangú szerep sem jut. Az első zsidó államalapítók nem tartották fontosnak az utókor számára feljegyezni, hogy vajjon Évának, az első szerelmi regény szereplőjének milyen is volt a szeme, haja, termete; magas volt-e, vagy alacsony, kövérkes-e, vagy inkább vékony. A chaszidizmus krónikásai sem jegyezték fel hősök szépségét. Erdembeni feljegyzések még a chaszidizmus nagy tragikájáról, a „Judmirer majd”-ról sem készült. A lány egy véletlen során csodátérvő hírébe került és ezerszámra zarándokoltak el hozzá a hivek. A korabeli chaszid-rabbik féltették tőle a mozgalmat, nem akarták asszonyi kezeknek kiszolgáltatni. A rabbi abban állapodtak meg, hogy a „majd”-ot férjhez adják. A lány lépre ment és ezzel az egyetlen nőnemű csodarabbi büvös ereje is megszűnt...

Chánele, a rebecn büszke volt férjére. Végtelenül tisztelte tudását és nagylelkűségét. De talán mégis energiája imponált neki legjobban; a hitnek az a lobogó lángja, mely emberfeletti teljesítményekre készíteti. Amikor férjére gondolt, melege lett a szive tájékán és a boldogság érzése áradt szét rajta. Mint minden asszony, a rebecn is a tiszteltem keresztül jutott el a szerelemhez.

„Elő teremtom — gondolta a rebecn — milyen jó-ságos és hatalmas vagy, hogy a kis Técső rabbijából ilyen nagy embert csináltál...” S visszaemlékezett arra, hogy mennyit aggódott, mennyire félt, hogy egész életére egy apró faluba temeti el magát. Ösmerete ezeknek az apró falusi rabbiaknak keserves életét. Az apja is rabbi volt a galíciai Zlocsovban, apai nagyapja pedig, Reb Majse Duved Askenázi tolcsvai rabbi volt. Egész életük csupa nélkülözés volt. De őt megsegítette a jószágos Isten és férje az ország egyik legnagyobb rabbiája lett.

A sigheti háboru ekkor már likvidáció alatt állott.

Az ellenfél kifáradt és letette a fegyvert. A rebecn tudta, hogy a világi népek diadalmenetet készítenek a háborúból dicsőségesen hazatérő hadvezéreknek, ő pedig szemtanuja volt annak a jelenetnek, amikor a hithű zsidóság diadalmenetet készített az ő férjének, az ortodoxia hadvezérének. Hiányzott ugyan a fenyőgalyak és a babérkoszorúk, de azért az ünepély annál bensőségesebb volt.

Chánele a szombati pihenés jegyében kénye-kedve szerint tűnődhetett. Azon gondolkodott, hogy tulajdonképpen mi is az ő férje szerepe az országos zsidóság vezetésében. A férje nem beszélt erről, nem is lehetett ilyemről szóba hozni előtte. Még abban a megalom órában sem, amit a rebe családjának szentelt, amikor eltűnt az ugynevezett „hivatalos póz” és a sigheti caddik helyébe a férj lépett. Pedig ilyenkor igazán sok mindenről beszéltek. Hogy hát a rebe leszede Smelke újjáról a jegygyűrűt, mert az ilyesmi nem egyeztethető össze a zsidó szellemmel. Hogy csunya epidémia lépett fel, esküvő után a fiatal házaspár nászutra mennek, nem várják be a „sevá bruchesz”-t, hanem felülnek a legközelebbi vonatra és elutaznak. Nagy vihart kavart fel a nők nadrág-viselete. Reb Jánkel Glücknek tudomására jutott, hogy egyes chaszidok lányai nadrágot viselnek, mire olyan lármát csapott, hogy szinte remegett belé az egész udvar. Rá nem lehet panasz, ő nem jár elő rossz példával, ő nem íz flancot, mint sok más rebecn; nem ad a divatra, nem is törődik az ilyesmivel. Valahányszor elviszi ruháját a varrónőhöz, kijelenti, hogy „nekem nem kell „madesz”, csináljon csak egy egyszerű ruhát, úgy ahogy manapság hordják...”

A férje nem akart beszélni az ő saát szerepéről, de ő — ő hiu asszonyi lélek — faggatta Reb Usert, a gabbet, kivallatta, valahányszor hosszabb utról tértek haza. Reb User elmondta, hogy az országos rabbi-gyűléseken a rebe-t az asztalfőre ültetik és a pesti irodában az ő véleményezése nélkül egyetlen komolyabb ügyben sem hoznak döntést. Reb Lipe a lelke és diktátora az egész ortodox zsidóságnak. Ott ül még ugyan az irodában a munkácsi rabbi is, aki ugyanazt az irányzatot képviseli a pozsonyi rabbi pedig hivatalból is az askenázi zsidóság feje, — de hogy jön mindez férje befolyásához és hatalmi szavának súlyához? Chánele látta a napi posztát, látta, hogy egy egész világ hódol férje előtt. Reb Zalmen Lájb jesivájából az ország legtekintélyesebb talmudtudósai kerültek ki, férjével ugyanaz a helyzet. Még Reb Koppel Reich is fontosnak tartotta, hogy fiait a sigheti rabbi jesivájába küldje. Maramuresben is az történik minden téren, amit ő akar. A hatóságok vezetői a zsidóságot érintő fontos ügyekben vele tanácskoznak. Különbön választások előtt esedeznek kegyelért. Iylenkor grófok és bárók kiineselnek a házbán, könyörögnek, hogy adjon kerületükhöz ajánló sorokat, mert csak az ő támogatása döntheti el kedvezően a választások eredményét. Ezek a főurak fogadkoznak, hogy így, meg úgy, a szívükön fogják hordani a zsidóság sorsát. Igérik, hogy a vallásos zsidóság jogait utolsó csepp vérrükkel meg fogják védeni. Legutóbb is, maga a főispán — — —

Megszakították gondolatait. Nyílt az ajtó, szépske gyermekfej bujt be rajta. A gyermek anyja ágyához ment, tudta, a napon anyja többet foglalkozik vele, mint máskor. Az apja csak nevelte, csak tanította és olyan mélyen a szemébe nézett, hogy annak értelmét gyermekésszel nem foghatta fel. Az apja sohse esókolta meg, mert a földi élvezeteknek ezt a válfaját is megengedhetetlennek tartotta. A gyermek anyja szépséges arcába nézett, azután a nyakába borult.

Chánele nem tudta miért, de összes gyermekei közül ez a kisfiú váltotta ki belőle az anyaszeretet leggyöngédebb érzését. A lányok jövője egyébként sem aggasztotta. Férjhezmennek és férjük után boldogulni fognak — ennyi az egész. Idősebb fia önálló, saját utakon jár, neki már kétesztendő korában nem hiányzott az anyja. Az idősebb fiu mőhon tanul és szinte magabizsivta apja mozdulatait. Figyelte az apját tanulás közben, amikor imádkozik, vagy tárgyal. Háromesztendő sem volt még, amikor a kanalat is már úgy próbálta megfogni, azon a sajátságos módon, ahogy az apja fogja. De ez a kisebbik fia olyan anyás, annyi gyöngédségre van szüksége és olyan esetlen szegényke, ha az anyja nincsen a közelében...

Chánele úgy érezte, mintha szánaalom is vegyülne kisebbik fiával szemben táplált érzéseibe. Sokat gondolt arra a népies hasonlatra, amelyet gyermekekkel szemben használnak. Ismételtette azt a példát, hogy hát az egyik ujjam olyan kedves, mint a másik és ha megvágom, úgy fáj, mint a másik”. Sokszor feltette magában a kérdést: Vajjon miért szereti azt a gyermekét jobban a többinél? Talán, mert gyámoltalanabb? Ez volna az emberi természet? Megkülönböztetett szeretettel ezel sem tudná megindokolni. Mert a kisfiu élénk és fogékony lélek. De annyira hasonlít rá... Anynyira anyja fojytatása... Azután édesapja nevét viseli és ez a név mintha csak azt mondaná: szeressetek és becézzetek. Chánele, a rebecn lágyan ejtette ki: — Jajlis...

A gyermek felemelte a fejét. Várta, hogy az anyja megszólaljon. Szerette hallani a hangját és hagyta, hogy áradjon feléje az anyaszeretetnek az a zuhataga, amit a sors kétkézzel mért neki.

(Folytatjuk)

Mode

Piata

— Lupu n curestiból jel halache és L volna be, me ke a durosto mérnököt nev mü helyébe. ból való euta

— Papanas nők Ameriká rögök közöt jon propagan lapok közlése rög miniszter francia fővár akivel megeg körútján az c propagandát ság államfor janak állást.

— Akinek g dese renyhe, gült, nyelve pant, annak keserüviz csak rendbehozza a ringését és jó

— Ujabb ban. Tiranáb iroda közli, h átutazóban E meggyilkoltá len. A gyilk egészen helyi tek, de a ha zással siker Több izgatót niában helyre

Egyetemí biztos ha „Bixá amely a gyomorég mert h mindig k mütt. Ch Regle R

— Rövid B színházi szeze ben szinpadó Carlos címsz a csepeli kik uszály, amel asszony és e ták felszínre kat. — Tiszá döző gyermek szövetségi fö kal, hogy a mel szemben zás révén m leánykereske rába. — Var foganatosított mélyt vettek közelében sir igazgatónác küli vasuti é életveszélyes házbán beleh gi keleti vas sasautója Hé maga aia te husz könnyé lenségnek. — völgyi kőbán eltemetett. K hármát is éle vái jelentés köri turnéra fognak adni.

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83

Lupu megharagudott Mihalachera. Bucurestiből jelentik: A Credinta szerint Mihalachera és Lupu dr között elhidegülés állott volna be, mert a nemzeti parasztpárt élönke a durostori szervezet élére Priboianu mérnököt nevezte ki Zamfirolu lupista érzelmi helyébe. A kinevezés Lupunak az országból való elutazása után 3 nappal történt.

Papanasztaziu volt görög miniszterelnök Amerikába utazik, hogy az ott élő görögök között a köztársaság mellett csináljon propagandát. Párizsból jelentik: Görög lapok közlései szerint Papanasztaziu volt görög miniszterelnök Newyorkba utaztatva a francia fővárosban találkozott Venizelosszal, akivel megegyeztet abban, hogy amerikai körútján az ott élő görögök között olyirányu propagandát fejt ki, hogy ezek a köztársaság államforma fenntartása mellett foglaljanak állást.

Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehérsárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar szabályozza a székletét, rendezi az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt.

Újabb zavargások voltak Albániában. Tiranából jelentik: Az albán távirati iroda közli, hogy Gjillardi tábornokot, aki átutazóban Pieri községben tartózkodott, meggyilkolták. A gyilkosság oka ismeretlen. A gyilkosság következtében Feriben egészen helyi jellegű zavargások keletkeztek, de a hatóságoknak gyors beavatkozással sikerült a mozgalmat elfojtani. Több igazgatót letartóztattak. Egész Albániában helyre állt a rend.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a
„Bixádi víz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cuiji lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Rövid hírek mindenünnen. Jannings, a színházi szezon folyamán fel fog lépni Bécsben színpadon, a Nagy Péter cár és Don Carlos címszerepeiben. — Budapest mellett a csepeli kikötőben viharban elsüllyedt egy uszály, amelynek kormányzófülkéjében egy asszony és egy gyerek volt. Még nem hozták felszínre az uszályt s halálos áldozatok. — Tiszakerecsen községben három furdózó gyermek a Tiszába fulladt. — A népszövetségi főtítkárság közölte a tagállamokkal, hogy a nemzetközi leánykereskedelemmel szembeni egyezményhez való csatlakozás révén most Csehszlovákia is belépett a leánykereskedelem ellen küzdő államok sorába. — Varsóban a szélsőbaloldaliak ellen foganatosított házkutatások során 66 személyt vittek őrizetbe. — Majnafrankfurt közelében sir Bazil Blakett, az Angol Bank igazgatótanácsának gépkocsiját sorompó nélküli vasúti átjárónál teheronat elütötte. Az életveszélyesen megsebesült Blackett a kórházban behalt sérüléseibe. — A hamburgi keleti vasúttársaság munkásszállító társaságát Hamburg közelében felborult s maga alá temette utasait. Hat súlyos és husz könnyebb sebesültje van a szerencsétlenségnek. — Budapest közelében levő Anna völgyi kőbányában kőzetomlás öt munkást eltemetett. Kettőt holtan emeltek ki s a hátrmat is életveszélyes állapotban. — Moszkvai jelentés szerint orosz szintársulat sarkkörti turnéra készül. Moliere-darabokat is elő fognak adni.

Holnap, vasárnap délelőtt gyászistentisztelet a Zsidó Kórházban. A clujai Zsidó Kórházgyesület boldog emlékü főalapítója, Sebestyén Dávid jáhrzeitja napján, templomában holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor kegyeletesen emlékszik főalapítójáról és azokról a támogatóiról, akiket az év folyamán elveszített. Sebestyén Dávidról dr Róth Marcel egyet. magántanár, főorvos tart emlékbeszédet, míg az egyesület mult évben elhalt igazgatósági tagjairól és jötevőiről: dr Jakobi Józsefné, Simon Mór, Friedmann Adolf, Szentes Károly, Halpern Marcuné, Léderer Albert, Bretter Mór, dr Dénes Arthur, Stern Lipót, özv. dr Kassowitz Henrikné és Pártos Adófról dr Neufeld Jenő egyesületi főtítkár tart kegyeletes megemlékezést. Az egyesület ez uton is kéri valamennyi tagját, továbbá az elhunytak tisztelőit, hogy a halás megemlékezés eme ünnepségét megjelenésükkel emeljék.

A végrehajtó levágta az adós feleségének a haját. Chasanauból jelentik: Simion Stefan Sofia községbeli adóbehajtó közeg jelentkezett Nicolae Scribannál, aki azonban halasztást kért adóhátralékára. Stefan ebbe nem akart beleemenni, mire összeveszték. Közbelépett Scriban Daria nevé felesége is. Az összetűzés hevében a mérges adóbehajtó felkapott egy ollót és levágta az asszony haját. A vizsgálat megindult.

Szücs László Clujon. Grozavescu utolsó itteni szereplése óta nem volt alkalma Cluj közönségének egy világhírű jó tenoristát meghallgatni, míg most nagy áldozatok árán sikerült az Erdélyből 10 éve elszármazott és azóta világhírűvé vált Szücs Lászlót egyetlen estére leszerződtetni. Szücs László, akit mint Kiepura allergóját emlegetik ugy hangban, mint külső vonásaiban és aki Kiepurával egyidőben egy mesternél tanult a rádió kedveltebb állandó énekes augusztus 20-án kedden este 9 órakor egész estét betöltő válogatott számokból összeállított műsorral szerepel. Műsorán román, magyar, német és olasz nyelven énekel a legnehezebb operáriákat, a legdivatosabb operettáriákat, a legszebb filmslágerket és a legaktuálisabb népdalokat. A színház igazgatósága az árakat úgy szabta meg, hogy arra mindenkéi eljöhét. A zongoránál Szücs László régi kísérője: dr Láni Oszkár ül. Ajánlatos mindenkinek jegyekről előre gondoskodni. Jegyek elvételben 20, 30, 40, 50 60 lejes árakon a színház pénztáránál.

SZÜCS LÁSZLÓ
a rádió világhírű közkezdelt tenoristájának egyetlen
hangversenye a Magyar Színházban
augusztus 20-án este 9 órakor
Műsorán a legnehezebb opera, a legszebb operett áriák, a legújabb filmslágerket, mű- és népdalok, román, magyar, olasz és német nyelven. Zongoránál dr Láni Oszkár. Helyárak: 20, 30, 40, 50, 60 lej. — Siessen jegyet váltani a Magyar Színházhoz.

Összehívják Londonban a tengerészeti előértekezletet. Londonból jelentik: Angol hivatalos részről kezdeményező lépések történtek abban az irányban, hogy tengerészeti előértekezletre Londonba a vezető tengeri hatalmak összehívassanak. Londonban remélik, hogy az előértekezlet még ez év folyamán megtarthatják.

Házasság. Klein Lili és Öhlbaum Aron mérnök, f. hó 18-án d. u. fél 1 órakor tartják esküvőjüket a Str. Paris-i nagytemplomban, melyen szívesen látják barátait és jó ismerőseiket.

Házasság. Bara Helénke, Huedin és Weisz Dávid, Habana (Cuba) f. hó 21-én Biorokereszten tartják esküvőjüket, melyre rokonait és ismerőseiket ezuton meghívják.

A katonai előzetes kiképzésre vonatkozó törvény (legea pentru instructia premilitara) szerint minden 18 évet betöltött ifju tényleges katonai szolgálatának megkezdéséig ezen előzetes kiképzés alá esik, mely vasárnapokon és a törvényes ünnepnapokon történik. Ennél fogva ezen ifjak, a fenti napokon, semmiféle munkát nem tarthatók vissza más munkára. Az ez ellen vétő munkaadók, a munkaügyi felügyelőségek kihágási jegyzőkönyvel alapján, a vasárnapi munkaszüneti törvény rendelkezései szerint lesznek büntetendők. Az előzetes katonai kiképzés f. évi szeptember 8-án veszi ujbló kezdetét.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértne orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában
Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8, a beiratások folyamathban vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. **Benakló nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők!** Állandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitérő referenciák! Prospektus!

HA TISZTÁBAN VAN A BŐRKRÉM TUDOMÁNYOS SZEREPÉVEL, UGY CSAKIS EUKUTOL KRÉMET HASZNÁL!

A bőrkremnek, ha valóban jó és hatékony akar lenni, mélyen be kell hatolnia a bőr pórusaiba, egészen a DERMISIG, az epidermisz alatti rétegig, hogy ott táplálja és ezzel erejét, frissességét megtartsa. Ha bőrkremet választ, egészen különös figyelemmel kell lennie annak összetételére, mert különben óriási mennyiségét minden eredmény nélkül használhat el.

EUKUTOL olyan krém, amely tudományos alapon készül. A zsiros anyagok, amelyeket tartalmaz, organikus eredetűek, nem mesterségesek. Ezért hatékonyasága a bőr bársnyosságának és egészségének a fenntartása szempontjából felülmúlhatatlan.

Szülők figyelmébe. A szeptemberi beiratásokkal kapcsolatban a szülők figyelmét felhívjuk a következőkre: 1. Minden szülő oda iratja gyermekét, ahová ő maga akarja. A felekezeti iskolába beirt gyermekek szülei szeptember 1—10 között a kerületükben levő állami iskola igazgatójánál tartoznak irásos nyilatkozatban bejelenteni azt, hogy mely felekezeti iskolába óhajtják beírtni gyermeküket. A felekezeti isk. igazgatója a beiratás megtörténtét a nyilatkozaton igazolja. E nyilatkozat a közközt. min. 126.703—1929. sz. rend. alapján belyegmentes 2. Felekezeti iskoláink igazgatói arra kéri a szülőket, hogy szept. 1—5 között feltétlenül jelentkezzenek gyermekeik beiratása céljából, különben a nyilatkozatok átadásánál tulságos tolongásnak lesznek kitéve az áll. isk. igazg. irodákban. 3. A nyilatkozatok átadása a szülők feladatát képezi, kitöltésükben a tantestület segítségére vannak. 4. Felekezeti isk. igazgatói már mostantól kezdve, minden további felvilágosítást megadnak az érdeklődő szülőknek.

A serdüő ifjúságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányuknál egyaránt, igen fontos eredményeket közzönhetünk.

A faipari vállalatok nem fogadták el a CFR kötvényeit. Azok a faipari vállalatok, amelyek az államvasutnak teljesített szállításokból kifolyólag hitelezői viszonyban állnak a vasuttal szemben, a napokban a bucaresti kereskedelmi és iparkamara helyiségében megbeszélést tartottak. Az értekezlet a CFR azon elhatározásával foglalkozott, hogy a vasut hitelezői kötvényekkel elégíti ki. Az értekezleten jelenlévők elhatározták, hogy nem fogadják el kötvényeket az 1934 és 1935 években a CFR számára eszklözött szállításaik kifizetésére, annál kevésbbé, mivel a vasut a megrendelések árait a normális piaci árak alá szorította le. A CFR kötvénytervezetét annál igazságtalanabbnak találják, mivel ugyanakkor, amidőn a vasut régebbi tartozásait kötvényekkel akarja kifizetni, a jövőbeli szállításokra előlegeket folyósít. Az értekezlet elhatározásából öttagu bizottságot delegáltak, az érdekeik védelmében teendő intézkedések megvitatására.

APRIL
Egyetlen kötetben egy 200 2 lap, 200000 betűvel 4 lej. Legtisztább apróírdetés 20 lap. Álláskeresőknek 30 számlák kedvezmény. Apróírdetések díja előre fizetendő. Szíves levelet csak úgy továbbítunk, ha portékát is mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közeledő széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Marea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 118.

Diáklány 12 éves korig uri családnál kosztot és teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

3 szobás, komfortos lakás kiadó. Mojlilor 54.

Csigalépeső, öntöttvasból, három méter magas, eladó. Cim: Str. Aurel Vlaicu No 3.

Egyéves kereskedelmi tanfolyamra felvilágosítás és beiratkozás Str. Maiorescu 22.

Izraelita vallásu vas-, fűszeressegéd, garanciával azonnalra felvétetik. Ajánlatok Blütner Márton, Toplița küldendők.

Járású székelyen 30 éve fennálló angró üzlet, házzal, berendezéssel eladó. Érdeklődni „800.000” jelige alatt a kiadóban.

Iskolás gyereket Oradean lakó orth. izr. uricsalád teljes ellátásra vállal. Ratzersdorfer Arturmé, Oradea, Str. Xenopol 5.

Üvegszakmában járatos, fiatal üvegsegéd felvétetik. Ajánlatokat Gerendes, Satumare címre.

Centrumban keres házaspár kétszobás, komfortos lakást szept., okt., vagy novemberre. Negyedévet előre fizetek. Cim a kiadóban.

Perfekt vasalónő házhoz menne napi 60 lejért. Cim: Szabó Mancs, Str. Ilie Măcelaru 13 sz.

Intelligens zsidóleány, német, román nyelvtudással, gyermek mellé állást cserélné, al-sőbb osztálynak tanítását vállalná. Érdeklődni Schwartz Nándorné, Targu-Mures, Str. Că-lăraşilor 17.

Közreműködő társat keresek, lehetőleg a fabrancsól 600.000.— lej készpénztőlkevel egy szelid alapon nyugvó, teljesen adósságmentes, jól jövedelmező, stabil egzisztenciát biztosító kereskedelmi és iparvállalathoz. Nagyobb havi fixfizetés és haszonrészesezés biztosítva. Ajánlatokat „Társ” jelige alatt a kiadóba kérek.

UJ KELET Legújabb hírek

Minden ünnepélyesség nélkül nyílt meg a háromhatalmi értekezlet

Az előzetes párizsi tárgyalások semmit sem változtattak az olasz-abesszin helyzeten

A jelenlegi konstellációk szerint semmi eredményre nem fog vezetni a párizsi értekezlet

Párizs, augusztus 16. Tegnap Laval dolgozószobájában ünnepélyesség nélkül nyílt meg a háromhatalmi értekezlet. Az első ülésen a munkarendet beszélték meg. Francia politikai beavatott helyen nem tartják valószínűnek, hogy a háromhatalmi tanácskozás hét-öt előtt véget érjen.

Az értekezlettel kapcsolatban hivatalos angol körök megállapítják, hogy az előzetes tárgyalások semmiben sem változtattak a helyzeten. Aloisi úgy látszik Edennek és Lavalnak is hangsúlyozta az olasz követelések határozott voltát. Az angol delegátusok eddig nem mutattak be pontos tervezetet. Látszat szerint azonban el fogják ismerni azt az elvet hogy Abesszinia részéről más engedmények is szükségesek nem csupán gazdasági jellegűek és amelyekhez Franciaország, valamint Nagy-Britannia beleegyezésüket fogják adni, ha az olaszok Abesszinia függetlenségét nagyvonalúban biztosítani fogják. A Párizsban ma reggel kezdett vette tárgyalásokon az angol küldöttség mindent el fog követni a háború megakadályozása végett. Ha ez mégsem sikerül, igyekezni fog a népszövetségi alapokmányban megszabott irányelveket alkalmaztatni. Hivatalos körök remélik, hogy Franciaország is támogatni fogja ezt az álláspontot.

Genfben, a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben úgy hírlík, hogy Olaszország ellene van a közös háromhatalmi mandátum-megoldásnak mert ez gyakorlatilag az angol fölény megvalósítását jelentené.

Párizsban irányadó helyen élénken kommentálják Mussolini azon intézkedését, hogy a háromhatalmi értekezlet előestéjén újabb ötevenezer embert mozgósítottatott. Ebből is kétségtelennek látszik, hogy az olasz kormányelnök elhatározott fegyveres szándékairól nem tett le.

Római hivatalos jelentés közli, hogy Olaszországnak jelenleg 1 millió lakosa van fegyverben.

Amsterdami jelentés szerint az olasz kormány megvásárolta a Kélea óceánjárót csapatszállítás céljaira. Később a hajót kórház-hajóvá alakítják át.

A francia diplomácia kényes szerepe Párizs, augusztus 16. (Rador.) A lapok kiemelik a francia diplomácia kényes szerepét a jelenlegi párizsi tárgyalásokban, amelyek hivatalos vannak két annyira ellentétes álláspontot közös nevezőre hozni, mint az angolok és olaszoké. A Le Journal ezt állítja hogy Aloisi és Laval komoly kijelentései, amelyekkel találkozásuk befejezést nyert, bizonyítani látszik a tárgyalások nehézségét. A konferencia folyamán több magánbeszélgetésre, mint plenáris ülésre lehet számítani.

A Le Matin szerint úgy látszik, hogy az olaszok maximális követelésekkel léptek fel, de Abesszinia engedményei igen hatásokkal volnának. Marad azonban az olasz s angol álláspontok közti mély eltérés, amit feltétlenül ki kell küszöbölni, vagy enyhíteni. A La Nation foglalkozva az olasz állásponttal, úgy véli, hogy esély van a különböző eltérő állásfoglalások ridegségének enyhítésére. Az Echo de Paris ellenkezőleg szkeptikus marad és hangsúlyozza: az előzetes tárgyalásokból kitűnik, hogy Olaszország tudja, mit akar és nem törődik vele, hogyan érvényesíti akaratait.

Vizsont Anglia is tudja, mit nem akar. Ime: miért fenyeget a háromhatalmi konferencia azzal, hogy semmi eredményre nem fog vezetni. Olaszország és Anglia ma mint két meredek szikla mutatkoznak. Franciaor-

Oriási nehézségek tornyosulnak az ellentétes álláspontok összeegyeztetése elé. Az angolok is kívánják, hogy Abesszinia területi engedményeket tegyen

Oriási nehézségek tornyosulnak az ellentétes álláspontok összeegyeztetése elé. Az angolok is kívánják, hogy Abesszinia területi engedményeket tegyen

szágnak hidat kell vernie köztük. E tekintetben minden erőfeszítés megtörténik. A Petit Journal megállapítja, hogy az értekezlet sikerétől függ a béke. A jóakaratu emberek mindent el tudnak érni és remélik, hogy Laval, Eden és Aloisi ilyeneknek fognak bizonyulni.

A Jour szerint abban az esetben, ha a háromhatalmi értekezlet nem hozná meg Olaszországnak a kívánt eredményt, olasz főmegbízott nem fog megjelenni a szeptember 4-iki népszövetségi tanácsülésen.

A Liberté szerint a keletafrikai olasz gyarmaton tovább emelkednek az élelmiszerárak. Noha sok olasz munkást szállítottak oda, még mindig küzdeni kell munkáshiánnyal.

Abesszinia nem tűr mandátumot maga felett

Párizs, augusztus 16. (Rador.) Hír szerint Havariate abesszin követ aki tegnap este kihallgatáson jelent meg Lavalnál, ismételtlen kiemelte kormányának azt a határozatát, hogy nem tűr mandátumot maga felett és meg akarja őrizni szabadságát. Jólérte-

sült körök ennek dacára tudni vélik, hogy a negus hajlandó szélesebb koncessziókra.

A Havas-ügynökség addis-abebai külön tudósítója szerint az abesszin vezetőkörök nagyban szeretnék a békés megoldást, mert a háború igen hosszadalmas lenne és súlyos következményekkel járna. Ha a tárgyalások nem sikerülnek, igen kevés esély van arra, hogy Genfben jussanak meg egyezésre. Eppen ezért azt hiszik, hogy a negus hajlandó bizonyos területi engedményeket tenni, hogy véget vessen a viszálynak és a háború kitörését elkerülje.

A Daly Telegraph jelenti a francia-szomáli főváros Dzsibutiból, hogy széleskörű intézkedéseket foganatosítottak a háború esetére a francia gyarmat biztonságának és rendjének fenntartására. A hadtengerészeti bázison arésvény-építési parti munkálatokat folytatnak. Több hadihajó érkezését várják. A helyőrséget ezer szenegáli lövésszel megerősítik. Tizennégy hadi repülőgép állandóan Dzsibutiban fog állomásozni s a partvédelem céljaira ütegállások is épülnek, amelyekbe most utban lévő tüzérségi ütegeket helyez-

nek el.

Egyidejűleg az Evening Standard is közli, hogy Francia-Szomáliföldön elrendelték a határvidék szigorú őrzését. Katonák és munkások toborzását betiltották, ugyszintén az élőállat kivitelt is. A semlegesség megőrzése érdekében tilos az olaszok érdekében folyó propaganda. A Star szerint Eden kijelenti Aloisi előtt, hogy katonai előnyomulás esetén az olaszoknak tiszteletben kell tartaniok a Tsana-tónál az angol érdekeket s ezt a körzetet katonailag nem szállíthatják meg.

„Az abesszin viszály újabb világháború magvát tartalmazza“

Quebec, augusztus 16. (Rador.) Egy Ontarióban tartott gyűlésen, Mackenzie-King ismert kanadai liberális volt miniszterelnök, ezeket mondotta az angol birodalomhoz intézte szavát: „Az abesszin viszály újabb világháború magvát tartalmazza. A világon milliók vannak az abesszinekkel egy fajtól. Ha a fekete császár országát letiporják, komoly következményei lehetnek a brit birodalom számára is.“

Megkezdődött a probléma érdembeli megvitatása

Párizs, augusztus 16. (Rador.) A háromhatalmi értekezlet ma délelőtt a Quat d'Orsay kezdetét vette Laval, Eden és Aloisi jelenlétében. A három résztvevő állam többi delegátusai nem vettek részt a tárgyalásokon, hanem egy, a tárgyalóteremmel szem szédos szobában várakoztak az ülés végeztéig. Délben Laval dezsónét adott a delegátusok tiszteletére. A többi ülés tartamára, amelyeken már az összes kiküldötték részt fognak venni, a külügyminisztérium híres óratermét is előkészítették, amelyben a Kellog-Eriand paktumot is aláírták volt. Minden bizonnyal, az előzetes tárgyalások után Laval, Eden és Aloisi ma áttértek a probléma érdemi megvitatására. A szomszéd szobában várakozó szakértők közül többeket ismételtlen behívták véleményadás végett. A három miniszter nem akart nyilatkozni a sajtónak, csupán annyit mondtak, hogy délután folytatják a tanácskozásokat.

Antiszemita támadás készült az Alba-Iulia melletti Aviva-Barisszia tábor ellen

Bunkosbotokkal és revolverrel felszerelve fogták el a csendőrök a támadókat

Alba-Iulia, augusztus 16. Albaulia közelében Oarda de Jos község mellett fekvő Aviva-Brissia-Hábonim tábor ellen vakmerő támadást kísérelt meg néhány sebesi antiszemita fiatalember. Ejjel egy óra tájban hat férfi jelent meg a tábor területén. Különböző irányokból jöttek, majd miután alaposan szétnéztek a sátrak között, a tábor körülvevő fenyves irányba távoztak. A tábor őrszemei, kiknek feltűnt az idegen férfiak gyanus viselkedése, valamint a sátrakból azok, akik még nem aludtak el, szétnevezte a tábor környékén megállapították, hogy az idegenek nem távoztak el a tábor területéről és miután intenciójukat nem ismerték, felköltötték az alvó táborozókat, várva a látogatók visszatérését. Néhány perc múlva a fiatalemberek újra megjelentek, részegeknek tűntek és durva hangon afelől érdeklődtek, hogy hányan vannak a táborban, békés szándékuk-e, mert ha nem, vigyázzanak magukra, mert majd ők bizonyítják nekik az erejüküket. A fiatalemberek eltávoztak ezután, a táborozók pedig — tudva, hogy a közelben antiszemita munkás csoport tartózkodik, elhatározták, hogy a csendőrségre küldenek, hogy esetleges támadás ellen meg legyenek védve. Két fiatal ember ment el a csendőrségre, a többiek pedig közben botokkal felfegyverkezve várták a támadás esetleges megtörténését. Több, mint két óra telt el, de a két csendőrségre távozott fiu nem jött vissza. Újabb csoport indult utnak csendőrvédelemért és rövidesen megérkezett a helyszínre. Juga Joan csendőrmester, két csendőr kíséretében, egy másik csendőr pedig a két eltűnt megkeresésére indult. Félórával később azonban visszaérkezett a két fiu, akik eltévesztették az utat és nem tudták megtalálni a csendőr-

seget.

Miután a megfelelő védelem megérkezett, a táborozók alvásra tértek és csak két órszem maradt ébren. Néhány perc elteltével az egyik a csendőrökkel beszélgető őrszem mozgólódást vett észre a fák között, odaszaladtak és három fiatalembert találtak ott, hatalmas szegekkel kivert bunkosbotokkal felfegyverkezve. Juga csendőrmester erre őrizetbe vette a három fiatalembert akik azonosak voltak a néhány órával azelőtti látogatókkal majd átkutatva embereivel a tábor környékét, még három embert találtak, hasonló bunkosokkal felfegyverkezve. A fiatal emberek kijelentették, hogy ők fűrődni jöttek ide — hajnali négy órakor — a bunkos botokra pedig kutyák ellen volt szükségük. Az országuton egy sebesi autótaxi várta őket.

Rövidesen bekísérték a hat férfit a csendőrségre, ahol kiderült, hogy egyetlen egynek sincs közülük semmiféle igazoló irata. Tagadták, hogy támadó szándékuk lett volna a tábor ellen, valamint azt is, hogy az éjszaka folyamán megegyeszer ott jártak volna. Juga őrmester kihallgatta az elfogatáskor szolgálatot teljesítő őrszemet, aki ismertette az előbbi látogatás során a fiatalemberek és a táborozók között lefolyt beszélgetést. A fiatalemberek előbb dühös hangon kiabáltak közbe, hogy nem ezeket mondták a beszélgetés folyamán majd később, mikor megegyeszer megkérdezték tőlük, hogy voltak-e az elfogatásuk előtt megegyeszer a táborban, határozott nemmel válaszoltak.

Réggel aztán Juga őrmester helyszíni szemlét tartott a táborban és azon a helyen, ahol az elfogatás történt egy hat főténnyel ellátott browningot találtak a földön. Később megérkezett egy albauliai csendőrnagy és egy törzsőrmester, hogy

a letartóztatottakat kihallgassák, mire ezek azt vallották, hogy a táborban a román nemzeti zászló mellett kitűzött kékfelhér zászlót akarták eltávolítani. Továbbra is tagadták azonban, hogy támadó szándékuk lett volna. A csendőrség azonban, miután semmi igazolványuk nem volt és a bunkosbotokon kívül revolvert is találtak, átadták őket az albauliai ügyészségnek, a vizsgálat tovább folytatásáig.

A tábor vezetősége — bár a csendőrség a legteljesebb rendet és biztonságot garantált, a falusi paraszok barátságatlan és fenyegető magatartása miatt elhatározta a tábor felosztását, ami a tegnapi meg is történt.

Zion Lloyd

BUCURESTI, I. Cal. Victoriei 33
Direktor: M. Jampolski.

Megrende és közvetít a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat

Palesztinába

és a Közel-Keletre a Dacia, Carol I., Polonia, Har Zion és Har Carmel hajókon Kérjen az utazással kapcsolatos minden kérdésben felvilágosítást és prospektust! Képvisele Cluj, Mures, Someș, Bistrița és Salaj vármegyék részére:

Dr. Neumann Vilmos
Cluj, Str. Berthelot 12. Tel. 6-82.
Bihar megye és Oradea részére Balázs Miklós Oradea, Str. Ciorogariu 15. és tr. Alexandri 34.

16. Telefon:
Havonta 110,
évre 600, egész
földre: Havonta
földre 12, egész
délre díjzat
KELET az er
dőség egyetlen
Cikkeink után
rész megjelölés

Változatla

Eden és közvetlen

Párizs, augusztus 16. (Rador.) A háromhatalmi értekezlet ma délelőtt a Quat d'Orsay kezdetét vette Laval, Eden és Aloisi jelenlétében. A három résztvevő állam többi delegátusai nem vettek részt a tárgyalásokon, hanem egy, a tárgyalóteremmel szem szédos szobában várakoztak az ülés végeztéig. Délben Laval dezsónét adott a delegátusok tiszteletére. A többi ülés tartamára, amelyeken már az összes kiküldötték részt fognak venni, a külügyminisztérium híres óratermét is előkészítették, amelyben a Kellog-Eriand paktumot is aláírták volt. Minden bizonnyal, az előzetes tárgyalások után Laval, Eden és Aloisi ma áttértek a probléma érdemi megvitatására. A szomszéd szobában várakozó szakértők közül többeket ismételtlen behívták véleményadás végett. A három miniszter nem akart nyilatkozni a sajtónak, csupán annyit mondtak, hogy délután folytatják a tanácskozásokat.

A tegnapi nemzetközi politikában szerepet játszó körökben úgy hírlík, hogy Olaszország ellene van a közös háromhatalmi mandátum-megoldásnak mert ez gyakorlatilag az angol fölény megvalósítását jelentené.

Párizsban irányadó helyen élénken kommentálják Mussolini azon intézkedését, hogy a háromhatalmi értekezlet előestéjén újabb ötevenezer embert mozgósítottatott. Ebből is kétségtelennek látszik, hogy az olasz kormányelnök elhatározott fegyveres szándékairól nem tett le.

Római hivatalos jelentés közli, hogy Olaszországnak jelenleg 1 millió lakosa van fegyverben.

Amsterdami jelentés szerint az olasz kormány megvásárolta a Kélea óceánjárót csapatszállítás céljaira. Később a hajót kórház-hajóvá alakítják át.

A francia diplomácia kényes szerepe Párizs, augusztus 16. (Rador.) A lapok kiemelik a francia diplomácia kényes szerepét a jelenlegi párizsi tárgyalásokban, amelyek hivatalos vannak két annyira ellentétes álláspontot közös nevezőre hozni, mint az angolok és olaszoké. A Le Journal ezt állítja hogy Aloisi és Laval komoly kijelentései, amelyekkel találkozásuk befejezést nyert, bizonyítani látszik a tárgyalások nehézségét. A konferencia folyamán több magánbeszélgetésre, mint plenáris ülésre lehet számítani.

A Le Matin szerint úgy látszik, hogy az olaszok maximális követelésekkel léptek fel, de Abesszinia engedményei igen hatásokkal volnának. Marad azonban az olasz s angol álláspontok közti mély eltérés, amit feltétlenül ki kell küszöbölni, vagy enyhíteni. A La Nation foglalkozva az olasz állásponttal, úgy véli, hogy esély van a különböző eltérő állásfoglalások ridegségének enyhítésére. Az Echo de Paris ellenkezőleg szkeptikus marad és hangsúlyozza: az előzetes tárgyalásokból kitűnik, hogy Olaszország tudja, mit akar és nem törődik vele, hogyan érvényesíti akaratait.

Vizsont Anglia is tudja, mit nem akar. Ime: miért fenyeget a háromhatalmi konferencia azzal, hogy semmi eredményre nem fog vezetni. Olaszország és Anglia ma mint két meredek szikla mutatkoznak. Franciaor-